

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Director: Mircea Itu. Redactor-șef: Mioara Vergu-Iordache

Exigențe sporite pentru asigurarea unei înalte calități a învățământului la Universitatea Spiru Haret, în anul universitar 2009-2010

Joi, 25 iunie 2009, a avut loc ședința Senatului Universității Spiru Haret, în cadrul căreia s-au discutat și aprobat: **validarea concursurilor pentru ocuparea posturilor didactice vacante și prezentarea acțiunilor pregătitoare pentru desfășurarea în bune condiții a anului universitar 2009-2010.**

Președintele și rectorul Universității Spiru Haret, prof.univ.dr. Aurelian Gh. Bondrea, a felicitat facultățile care au organizat concursurile ce au fost validate și candidații care au reușit la concurs. În urma analizării fiecărui post de profesor, conferențiar, lector, asistent și a discuțiilor, au fost validate concursurile desfășurate la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine București, Facultatea de Matematică-Informatică București, Facultatea de Marketing și Afaceri Economice Internaționale, Facultatea de Arhitectură București, Facultatea de Finanțe și Bănci București, Facultatea de Management Financiar-Contabil București, Facultatea de Geografie și Geografia Turismului, Facultatea de Teatrul, Facultatea de Management Financiar-Contabil Constanța, Facultatea de Drept și Administrație Publică Constanța, Facultatea de Drept Rm. Vâlcea, Facultatea de Finanțe și Bănci Blaj.

În scopul desfășurării în bune condiții a anului universitar 2009-2010, în cadrul ședinței de Senat, au fost prezentate și aprobate acțiunile pregătitoare, cuprinse în Hotărârea Senatului nr. 619/25 iunie 2009.

Președintele și rectorul Universității Spiru Haret, prof.univ.dr. Aurelian Gh. Bondrea a subliniat că **studentii sunt obligați să cunoască cursul, să citească și bibliografia. Subiectele și testele-grilă trebuie să fie la dispoziția studenților și pentru semestrul I și pentru semestrul II, cu multe zile înainte, pentru ca studenții să le poată studia, nu numai cursul și bibliografia. Este valabil și pentru cei din semestrul I și cei din semestrul II, pentru că sesiunea de iarnă va fi în ianuarie-februarie, iar cea din semestrul II în vara următoare. Trebuie să studieze și bibliografia obligatorie, numai așa putem vorbi de calitatea învățământului la Universitatea Spiru Haret.**

În Universitatea Spiru Haret există **infrastructură excepțională: clădiri, amfiteatre, săli de seminar, laboratoare, 10 000 de computere, server, rețele de comunicare de la telefon până la satelit, există cadre didactice proprii valoroase. Pentru ca să funcționeze procesul de învățare, sunt necesare două lucruri de extremă importanță, fundamentale: 1) resursele de învățare și 2) resursele de evaluare-examinare. Și, la Universitatea Spiru Haret, ele există, a subliniat, în cuvântul său, prof. univ. dr. Ioan Gâf-Deac, prorector, directorul Departamentului pentru Învățământ la Distanță și cu Frecvență Redusă.**

Toate cărțile se vor afla, la facultăți, în primul rând pentru anul I, până la deschiderea anului universitar. Niciun student să nu rămână fără carte! a mai subliniat profesorul universitar Aurelian Gh. Bondrea. Eu cred că avem timp să ne pregătim foarte bine. Condiții sunt, posibilități sunt, trebuie să existe însă și mai mult efort, mai multă voință, mai mult interes din partea noastră.

În intervenția sa, prof. univ. dr. D. Dinuică, prorector al Universității Spiru Haret, a spus: **După cum se știe, noul Cod civil și noul Cod penal vor intra în vigoare. Avem o mare răspundere, fundamentală. Noi trebuie să avem o întâlnire cu titularii celor două discipline, pentru a vedea ce anume cursuri, unice, trebuie să elaborăm. De aceea și discutăm cu decanii facultăților de drept, este vorba de cele cinci facultăți de drept. Nu va mai merge fiecare cu manual separat, va fi un manual unic pentru toate facultățile noastre de drept, ca și la cele nouă facultăți economice. Deci, manuale unice și la facultățile de drept.**

Prof. univ. dr. doc. Grigore Posea, prorector, a subliniat preocuparea pentru activitatea de cercetare științifică, activitate desfășurată în Institutul Central, dar și în fiecare facultate.

Precizarea făcută de prof. univ. dr. Mircea Boulescu, în legătură cu statele de funcțiuni, face parte din Hotărârea de Senat. Această problemă, vizând finalizarea statelor de funcțiuni, se va realiza până la 15 septembrie.

Președintele și rectorul Universității Spiru Haret a spus: **Avem în fața două momente foarte importante pentru Universitatea Spiru Haret: admiterea și licența. Realizarea în condiții bune, atât a admiterii, cât și a licenței, va contribui, să zic așa, la creșterea prestigiului Universității Spiru Haret. Pentru admitere s-au elaborat materiale care au fost publicate în Opinia națională, și în presa centrală și locală. Materialele publicitare s-au distribuit la toate facultățile și la toate centrele. Trebuie ca aceste materiale să ajungă la candidați. Acum este bacalaureatul. Directorii centrelor și decanii facultăților trebuie să se deplaseze la centrele unde se ține bacalaureatul și să difuzeze aceste materiale. Numărul candidaților trebuie să fie pe măsura condițiilor create de universitatea noastră. Trebuie să atragem studenți. Concurența este mai mare decât anul trecut. Numărul candidaților este mai mic, pentru că mai mic este numărul absolvenților de licee și mai este și această criză, care trebuie luată în considerație. Au scăzut posibilitățile de finanțare la multe segmente ale populației. Trebuie să avem în vedere toți acești factori și să acționăm în consecință.**

În ceea ce privește licența, s-au aprobat Comisiile. Rog foarte mult ca toți membrii Comisilor aprobate să fie activi și responsabili. Dispunem de cele mai avansate tehnologii pentru desfășurarea acestui examen. Din acest an funcționează Platforma Blackboard a Universității Spiru Haret, o investiție de peste 16 milioane de dolari, care este a șaptea platformă a Centrului Blackboard din lume și a doua din Europa, după Amsterdam, supravegheată, tot timpul, de către cei mai valoroși specialiști.

Mioara IORDACHE

ZIUA DRAPELULUI NAȚIONAL

„Românii sunt la ei acasă, în România; minoritățile sunt și ele la ele acasă, în România”

Ziua Drapelului Național a fost sărbătorită vineri, 26 iunie, prin manifestări care s-au desfășurat în Capitală și în întreaga țară. Ea a fost adoptată prin Legea nr. 96/1998, proiectul fiind inițiat atunci de patru parlamentari PDSR. Ziua Drapelului Național este marcată de autoritățile publice și celelalte instituții ale statului prin organizarea unor programe și manifestări, având caracter evocator sau științific, consacrate istoriei patriei, precum și prin ceremonii militare specifice, organizate în cadrul unităților Ministerelor Apărării Naționale și de Interne. Parlamentul României se întrunește în ședință comună și sunt organizate ceremonii publice de înălțare a Drapelului Național în Capitală și în toate municipiile Drapelului Național – albastru, galben, roșu, începând de la lance – a fost decretat, pentru prima oară, ca simbol național, de Guvernul revoluționar provizoriu din Țara Românească, la 14/26 iunie 1848. Distribuția culorilor în materie de proporție și poziție s-a schimbat într-o anumită măsură, fiind egalizată, după Revoluția din 1848, când, sub impactul spiritului revoluționar francez, multe dintre statele

europene au adoptat, ca Drapel Național, steagul standard cu trei culori, *Tricolorul*. Documentele sigilografice atestă faptul că, în unele epoci istorice, drapelul românesc avea cele trei culori dispuse orizontal, ca roșul în partea superioară, galbenul la mijloc și albastrul la bază. De asemenea, proporția culorilor nu a fost aceeași cu cea de acum, care este 33 la sută pentru fiecare culoare în parte. Cele trei culori pot fi identificate pe steaguri datând încă din vremea lui Mihai Viteazul și chiar Ștefan cel Mare. În contextul revoluționar al anului 1848, cu arborarea noilor drapele tricolore ca simboluri ale unor state naționale, și revoluționarii români, aflați la Paris la izbucnirea revoluției, au arborat drapelul albastru, galben și roșu, cu albastru la lance. Așa a fost și consfințit ca

Deviza românească, scrisă atât pe steaguri, cât și pe monumentele și decretul public, se va compune din aceste două cuvinte „Dreptate și Frăție”.

Drapelul Național Tricolor – roșu, galben și albastru, astfel decretat la 14/26 iunie, a fost sfințit a doua zi în Marea Adunare Națională de pe Câmpul Filaretului, care, de atunci, s-a numit Câmpia Libertății. La 13 iulie, prin Decretul nr. 252, Guvernul revoluționar a stabilit că dispunerea culorilor tricolorului să fie de la lance astfel: albastru închis, galben deschis și roșu carmin. S-a dispus, totodată, confecționarea de steaguri naționale care să fie arborate în toate localitățile. Din

păcate, astăzi se mai păstrează doar foarte puține, cum spre exemplu este piesa expusă la Muzeul Național de Istorie a României și care a aparținut Gărzii orașenești din Slatina. Constituția României din anul 1991 prevedea că drapelul tricolor este un simbol național alături de Stema, Sigiliu și Imn.

Anul acesta, președintele Traian Băsescu a participat la ceremonia Drapelului Național, la Miercurea Ciuc. A mai avut loc un eveniment, nominalizarea candidatului UDMR la alegerile prezidențiale, în persoana lui Kelemen Hunor, cele două evenimente desfășurându-se la o zi diferență; între ele există o anume legătură, după cum se va vedea ulterior.

(Continuare în pag. 3)

Nr. 619/25 iunie 2009

În vederea pregătirii, din timp, a desfășurării, în bune condiții, a anului de învățământ 2009-2010, Senatul Universității Spiru Haret, întrunit în ședința din data de 25 iunie 2009

HOTĂRĂȘTE

I. a. Inventarierea stocului de carte universitară existent la data de 1 iulie 2009.

Termen: 6 iulie 2009

Răspunde: Georgeta Mitrăn, directorul Editurii Fundației România de Măine

b. Stabilirea necesarului de cursuri universitare, pe discipline și ani de studii, pentru noul an universitar 2009-2010.

Termen: 15 iulie 2009

Răspund: Decanii Facultăților

c. Actualizarea programelor analitice, a conținutului manualelor existente și a bibliografiei obligatorii.

Termen: 25 august 2009

Răspund: Titularii de discipline Decanii Facultăților

d. Elaborarea cursurilor universitare pentru disciplinele neacoperite, până în prezent, cu manuale tipărite.

Termen: 1 septembrie 2009

Răspund: Titularii de discipline Decanii Facultăților

Hotărârea a fost aprobată, cu unanimitate de voturi, de Senatul Universității Spiru Haret.

Senatul Universității Spiru Haret

Centrul teritorial ID Botoșani - MASĂ ROTUNDĂ

DIMENSIUNEA SOCIALĂ A UNIVERSITĂȚII SPIRU HARET

Viorica COROLEA: Ca profesor colaborator al tuturor universităților, care au avut activități psiho-pedagogice în Botoșani, *Petre Andrei*, respectiv Universitatea Cuza, Suceava, *Ștefan cel Mare, Spiru Haret*, sunt profesor coordonator de practică pedagogică la această universitate, vreau să spun că sunt încântată de modul în care Universitatea Spiru Haret a reușit să-și creeze un colectiv de oameni, a reușit să-și formeze un nucleu, a atras oameni, cei de suflet, din județul nostru. Când am văzut că are atâtea prestanțe și prestigiu această universitate, m-am înscris și eu și am urmat masterul pe resurse umane, evident psihologie și sociologie. De ce? Pentru că bibliografia oferită de această universitate mi-a satisfăcut nevoile personale, am citit cărți pe care nu mi le ofereau alte universități. La universitatea din Iași, foștii mei colegi sunt profesori, știm ce au scris, știm ce au făcut, sunt de o vârstă cu mine, știu cum am evoluat. Acum am avut nevoie de mai mult și Spiru Haret mi-a oferit această informație utilă, ca să-mi întrein intelctul. Cine nu înțelege că în viață ai nevoie mereu să te perfecționezi, să fii informat zi de zi?! De fapt, *analfabetul secolului XXI* – spuneau Malreaux – este cel care nu știe să se informeze. Într-un cuvânt, vreau să spun că Universitatea Spiru Haret mi-a dat informațiile utile. Și mulțumesc încă o dată tuturor colegilor care sunt prezenți aici.

Fredy ZIMERMANN: Din '97 lucrez în Botoșani, la Alianz Tiriac. Am optat pentru completarea pregătirii la Finanțe-Bănci Asigurări, Universitatea Spiru Haret, și eu și soția, care lucrăm în același loc. Practic, am început în 2004, prima promoție. Nu poți să faci comparația între universități,

care este mai bună decât cealaltă, decât dacă le parcurgi. Este una dintre puținele universități la care eu, personal, am primit o bursă foarte interesantă: bursa de timp, pentru că, fiind pe post de conducere aici, la Botoșani, nu puteam să-mi permit deplasări până la Iași, până la Suceava. Timpul este prețios, foarte prețios câteodată. Fiind totul aici, foarte aproape, am putut să fac pasul și asta a fost de mare ajutor. Această universitate este aproape de cei care au nevoie. Acum timpurile sunt cum sunt, sunt ceva mai aglomerate, timpul pare că se comprimă. Probabil că, la un moment dat, când se va mai relaxa situația, ne vom gândi la un eventual master pe care, evident, tot aici să-l facem.

Lucian SANDU: Cunoscutul lume aici de față, am avut ocazia să ne întâlnim și în alte conjuncturi, sunt absolvent al Școlii militare de ofițeri de artilerie Sibiu, ulterior al Academiei de Înalte Studii Militare, actualmente Universitatea Națională de Apărare, și, ajungând la această funcție de comandă, trebuie să recunosc că simteam nevoia de a cunoaște mai mult despre modul de a înțelege, de a percepe și a lucra cu omul. De aceea am ales Facultatea de psihologie, atunci era cumulat, sociologie – psihologie. Am absolvit-o în 2008 și am continuat cu înscrierea la masterat, *Managementul organizațional și al resurselor umane*. Eu zic că cine vrea să învețe, învață indiferent de modalitatea de testare sau evaluare a unui student. Deci, eu am ales facultatea și masterul fiindcă vroiam să știu mai multe, să aprofundez în domeniu, și mă ajută în carieră. Categorie, nu mă voi opri aici, am intenția, cred că va fi și un doctorat, nu știu dacă va fi tot pe psihologie sau pe probleme

militare, dar, sincer, mi-a fost de mare folos această facultate și vreau să mulțumesc conducerii Universității Spiru Haret că a inițiat acest centru aici. E greu să găsești pe cineva care să aibă curajul de a se înghina la așa ceva, pentru că trebuie să recunoaștem, nu e ușor. La început a fost mai greu, dar a perseverat, a închiriat spațiu, a schimbat multe, a modernizat și,

Carmen Rodica EGNER: Vă dau o veste foarte bună: se finalizează lucrul la platforma

la master, așa vrea un lucru să se rețină, dacă este posibil, la facultate s-a dat o tematică, o bibliografie, dar s-au dat și grile, pe care să te orientezi în testare/evaluare. Chiar dacă sunt o sută, două sute, trei sute de întrebări, nu contează, parcurgi materia. La master nu se dau grilele respective, și ai o tematică dublă față de facultate, grilele ne-ar fi de ajutor, răspunsurile ar fi altele. E

componente esențiale pentru mine, și din prisma faptului că în momentul acesta coordonez învățământul preuniversitar din județ, dar și din perspectivă personală. În primul rând, este vorba de acordarea de șanse absolvenților de liceu cu posibilități materiale mai reduse, care, în momentul în care au diploma de bacalaureat, se pot angaja și pot

mulțumiți, să facem din Botoșani un centru universitar, să acordăm tinerilor șanse. Iar a doua componentă, despre care vreau să vă spun, este formarea profesională a adulților. Crede că este absolut minunat să avem un centru de formare profesională a adulților de o asemenea calitate, centru universitar, pentru că știți că sunt tot felul de firme, care promit marea cu sarea, care-și derulează activitatea mai mult sau mai puțin în condiții de calitate și chiar de legalitate.

Pe formarea profesională a adulților, de care am beneficiat și eu, trebuie să menționez că s-a pus accent foarte mare, au fost extraordinar de mulți studenți sau masteranzi care ocupau deja funcții importante, dar pentru care timpul, așa cum au spus și colegii mei, a fost problemă și n-au putut să se deplaseze în alte județe, în mod constant, pentru informare, pentru formare și pentru evaluarea finală. Am finalizat și eu, în 2007, masteratul, *Dimensiunea europeană a managementului organizațional*, prima serie, la care vreau să vă spun că am făcut mari eforturi ca să reușesc să fiu admisă, pentru că deja auzisem că era înscrisă toată spuma societății botoșenene, toți intelectualii din județ, eu lipseam de acolo și mă temeam și nici nu voiam să lipsească de acolo, să pierd această ocazie, mă temeam că este trenul unic, acel tren în care dacă nu te urci, nu se știe dacă mai ai ocazia să o faci vreodată. Din fericire, a continuat și este în continuare valabil pentru colegii noștri mai tineri sau de aceeași vârstă cu noi și care încă n-au reușit. Au venit profesorii de la Brașov și, personal, și disertația mi-am susținut-o la Brașov. A fost pentru mine o experiență frumoasă, pentru că imediat ce am auzit că s-a deschis această universitate, că

și-a făcut un punct teritorial aici, la Botoșani, am început să-mi trimit cunoștințele la formare, iar, în momentul în care a apărut masteratul, am zis că deja am trimis șase oameni și eu nu fac nimic. Plus că, în ritmul acesta în care sunt deja cu studiile, dacă începe anul universitar și eu sunt pe dinafară, deja am o problemă. Așa că sunt iarăși studentă în anul I, boboc, la management, suntem în sesiune, care, probabil, odată finalizată, având în vedere că este și masteratul finalizat, îmi va deschide și mai multe orizonturi, deși pentru vârsta pe care o am sunt mulțumită cu ceea ce am realizat până acum. Vă felicit încă o dată, doresc tuturor celor care n-au reușit până acum să se perfecționeze să urmeze o facultate sau un masterat, să aibă în primul rând voință, să încerce să-și schimbe puțin mentalitatea, sunt și alte universități în afară de cele tradiționale, pe care le știm noi și pe care le-au făcut frații noștri mai mari, părinți și rudele noastre mai în vârstă. Sunt și altele și chiar pot oferi condiții și pot să contribuie la formarea noastră.

Așa că, echipei întregi sănătate, putere de muncă și să nu vă abandonați visul, iar celor care vor să ne urmeze perseverență, răbdare și, indiferent dacă funcționează în condiții bune sau nu platforma, indiferent dacă luăm un 6 la engleză, cum mi s-a întâmplat mie și am suferit cumplit, pentru că am atestate de limbă franceză și engleză, dar am tratat un pic mai superficial examenul, am zis că știu și mă duc pur și simplu, că n-am nevoie să repet și a fost foarte multă gramatică și, deci, am fost un pic dezamăgită. Chiar și în aceste condiții, cred că merită efortul și cred că se poate să profităm de această ocazie, pe care o oferă această universitate prin centrul de aici, de la Botoșani.

(Continuare în pag. 2)

Centenar Constantin Noica sau „am învățat să mă dezvăț de filosofie”

La începutul lunii iunie 2009, Constantin Noica și-a dat întâlnire, pentru o dată, cu prietenii săi de-o viață, la Academia Română, pentru o „dare de seamă”. Aceștia, vădit emoționați, au depănat un șir de amintiri-evocări în cinstea marelui cărturar, gânditor și dascăl deopotrivă. La manifestare au participat reprezentanți ai : Asociației Fostilor Deținuți Politiici, Colegiului Spiru Haret, Colegiului Andrei Șaguna, Fundației George Manu, dar și ai altor instituții și organizații culturale. După sesiunea de comunicări științifice, cei prezenți au putut viziona expoziția dedicată memoriei filosofului.

Manifestarea a fost inițiată și găzduită de Secția de Filosofie, Teologie, Psihologie și Pedagogie din cadrul Academiei Române. Aici, *Prietenii* s-au întrecut în cele mai emoționante evocări atât despre omul, cât și despre gânditorul Constantin Noica, insistându-se asupra vocației sale

Constantin Noica, în esul intitulat *Cât de clar poate fi înfățișat Hegel*, preciza că lucrarea lui Hegel *Fenomenologia spiritului* reprezintă un discurs despre spiritul încorporat în om. Dar, în sens kantian, pentru Noica spiritul este universalul dat de gândire, cel ce conferă sens existenței umane în lume. Universalul gândirii intră, așadar, în relație cu particularul experienței.

Constantin Noica este influențat de G. W. F. Hegel și de Immanuel Kant în concepția sa filosofică. Modelul în ceea ce privește abordarea teologică îl găsește Constantin Noica în scrierile filosofice ale lui G. W. F. Hegel. În filosofia lui Hegel, întruparea universalului în particular și prezența ideii absolute în istorie își au originea în binecunoscuta dogmă creștină cu privire la Sfânta Treime și la dumnezeirea lui Iisus Hristos. Perspectiva kantiană nu este una fenomenologică, întrucât intervine ideea transcendentalului, prin care se conferă temei experienței în genere. La Immanuel Kant experiența este bazată pe legi empirice, iar acest punct de vedere afectează înțelegerea unor experiențe spirituale de tipul trăirilor religioase și îndeosebi al celor mistice. Pentru Kant experiența este un produs al dinamismului conștiinței, iar aceasta o modelează. Experiența „consistă în legarea sintetică a fenomenelor într-o conștiință, întrucât această legătură este necesară”. Filosoful de la Königsberg definește experiența ca „sistem pe bază de legi empirice”. Formele cunoașterii și esența în sine a lucrurilor, altfel zis fenomenul pur și lucrul în sine sunt cele două elemente ale experienței.

Conform cu o definiție dată de Constantin Noica în *Schiță pentru istoria lui cum e cu puțință ceva nou*, filosofia de o formă de manifestare a spiritului, invenție în act. În acest punct, se remarcă influența lui Nae Ionescu.

Spiritul pendulează între cunoaștere și contemplaire. El împletește viața cu moartea, năzind spre propria sa însuflețire. Potrivit lui Constantin Noica, trebuie trezite în spirit virtuțile filosofice, iar acestea deschid spre o vocație filosofică.

socratică și martirică, totodată, manifestată în spațiul românesc și în atare vremi tulburi.

Viță de boier, filosoful „descalcă”, la Pălîniș, pentru a ridica în schivnicie o „rezervație metafizică”, după chipul și asemănarea sa. Urmând parcă viziunea lui Antonie cel Mare: „fugi din lume și te vei mântui”, Noica își mărturisește „fuga din cetate” pentru a „nu-ncurea lumea”. Dar, *înfeptul* nu abandonează cetatea, ci practică o discretă transhumanță o dată cu fiecare anotimp al ucenicilor lăsați să dospescă. La fiecare descindere inopinată, în cetate, acesta „dă seamă”, învață, măstră și cere socoteală pentru dezinteresul tinerilor față de cultura mare. Așadar, cărturarul-dascăl va osteni o viață, pe urmele lui Mircea Vulcănescu, la salvarea neamului său prin toată activitatea programatică a „rezistenței prin cultură”, sintagmă ce a făcut carieră în epocă.

„Întâmplarea a făcut să-l cunosc pe Constantin Noica, mărturisеше președintele Secției de Filosofie, Teologie, Psihologie și Pedagogie din cadrul Academiei Române, acad. Alexandru Surdu, din prima iarnă de după eliberarea sa din detenție și până în ultima iarnă în care ne-a părăsit pentru totdeauna. Atenț, în special cu tinerii începători, Noica încerca să ne atragă spre indeletnicirea de traducători de greacă veche și, fiind dezamăgit de cunoștințele noastre precare, a înființat un fel de seminar aristotelic. Pentru a nu trezi suspiciunea de „instigare” a tinerilor, sedințele de seminar, la care participam cu un grup de prieteni, se desfășurau pe strada Biserica Alexe nr. 30, unde locuiam pe atunci în gazdă. Locația avea și avantajul unei grădini destul de încăpătoare, la care se putea sta la umbrar, cu o scurtă alee pe care Noica se plimba cu plăcere, urmat de învățaceii săi „peripatetici”. Locului îi spunea însă „la grădina lui Akademos”, spre surprinderea gazdei noastre binevoitoare. Văzând entuziasmul meu pentru învățarea limbii grecești, Noica a făcut un gest memorabil. Mi-a făcut cunoștință cu cel mai bun cunoscător de limba greacă, Nicolae Ștefănescu. Mai mult, din banii săi, mi-a plătit 20 de lecții, pe care le socotea suficiente pentru inițierea mea în traducerea *Categoriilor* lui Aristotel. Am încercat zadarnic să-i înapoez lui Noica datoria pentru cele 20 de lecții. La început n-am înțeles de ce nu se lasă înduplecat. Astăzi o știu. Fiindcă un asemenea gest nu poate fi plătit cu tot aurul din lume! Dar lucrurile nu s-au oprit aici. Din motive numai de el știute, Noica mi-a făcut cunoștință doar mie, dintre tinerii care îi erau pe atunci în preajmă, cu ultimii supraviețuitori din țară ai Școlii lui Nae Ionescu, Virgil Bogdan și Constantin Floru. Lui Constantin Noica îi mai plăcea să se numească pe sine, în modestia lui, „picador”, adică acela care în coride are menirea de a stărni taurul prin înțepături de sulii, pregătindu-l astfel pentru confruntarea cu toreadorul, cu sensul destinului său. Dacă mai adăugăm la aceasta obiceiul de a purta ghetre, obținem imaginea stranie a Picadorului cu ghetre, a unui personaj despre care, în ultimii ani, a început să se vorbească (pro și contra) aproape pretutindeni, din primele clase de liceu, în cercurile studențești, în lumea literaților, a oamenilor de știință și a ultimilor veterani. Cu toată grija mea, Noica mi-a pătruns adânc în suflet, ca și în scrieri, cu greaca și germana lui, cu Platon și Aristotel, cu Kant și Hegel, cu Maiorescu și Eminescu, cu rostirea lui filosofică, cu sentimentul românesc al ființei, cu Școala lui Nae

Experiența spirituală este subtilă în limba română, potrivit lui Constantin Noica. Argumentul adus de el este că aceasta nu se axează pe invenție, ca în latină sau pe starea de fapt, ca în engleză, ci pe ființa însăși, văzută atât ca realitate, cât și ca eventualitate. Există, însă, experiențe spirituale care nu pot să interpreteze bine ființa și nu pot să-i citească bine codul pentru a-i da temeiul. La Constantin Noica filosofia caută ființa. Aceasta nu este nici determinare oarbă, nici ceva determinat, ci devenire în istorie, posibilitate nesfârșită. Dacă la Martin Heidegger, ființa este ceea ce se dezvăluie, în gândirea românească, potrivit lui Constantin Noica, ea este ceea ce se ascunde. Prin raportare la existență, firea este calitatea acesteia, în vreme ce ființa reprezintă „împlinirea vieții spiritului”.

Constantin Noica arată că, din perspectiva filosofiei spiritului, omul posedă conștiința consubstanțialității sale cu întregul lumii, iar din perspectivă ontologică ființa este conaturală cu realul. Filosoful reflectează asupra ființei și a devenirii. Scopul devenirii în concepția lui Constantin Noica nu este trecerea de la unu la multiplu, dacă am utiliza termenii filosofiei lui Platon, ci o schimbare lăuntrică, menită să ilustreze „devenirea întru ființă”. Individualul ar trebui reconstat la general în concepția lui Constantin Noica. Este vorba despre devenirea întru ființă, devenirea individualului întru general și regândirea omului din perspectiva formulei individual-determinații-general.

Doctrina lui Plotin, conform cu Noica, nu pune în valoare conștiința și dinamismul gândirii, motivația fiind faptul că nu problemele filosofiei ocupă la Plotin locul central, ci „regăsirea subiectului pur: Unul”.

Cu Noica întru spirit

Constantin Noica arată că, din perspectiva filosofiei spiritului, omul posedă conștiința consubstanțialității sale cu întregul lumii, iar din perspectivă ontologică ființa este conaturală cu realul. Filosoful reflectează asupra ființei și a devenirii. Scopul devenirii în concepția lui Constantin Noica nu este trecerea de la unu la multiplu, dacă am utiliza termenii filosofiei lui Platon, ci o schimbare lăuntrică, menită să ilustreze „devenirea întru ființă”. Individualul ar trebui reconstat la general în concepția lui Constantin Noica. Este vorba despre devenirea întru ființă, devenirea individualului întru general și regândirea omului din perspectiva formulei individual-determinații-general.

Doctrina lui Plotin, conform cu Noica, nu pune în valoare conștiința și dinamismul gândirii, motivația fiind faptul că nu problemele filosofiei ocupă la Plotin locul central, ci „regăsirea subiectului pur: Unul”.

Ionescu, și cu el însuși cu tot! Și chiar mă întreb, în afara acestora, pe unde mai sunt și eu? Dacă a mai rămas ceva din mine? Câștigul fiind aici al celui care dă mai mult, nu al celui care primește. I-am rămas întotdeauna dator lui Noica, deoarece am luat multe de la el, dar nu i-am dat, în schimb, aproape nimic.”

Vădit mișcat, academicianul Eugen Simion a ținut să relateze împrejurările în care a avut șansa de a-l întâlni pe „atipicul” Constantin Noica. „Mai întâi l-am citit și apoi l-am întâlnit pe Noica”, a declarat acesta. „Sunt realmente nemulțumit de modul în care ne obsedează generația '30 sau criterionistă. Din păcate, cei care scriu despre Noica, Țuțea, Cioran și Eliade scriu despre dimensiunea politică, aspect important și acesta, dar văd că neesențial. Trebuie spus adevărul, fără a ne bloca într-o singură direcție, aceea de natură politică. Am avut câteva întâlniri cu Noica, când l-am invitat la Facultatea de Filologie. În ziua când trebuia să vină, decanul și secretarul de partid au plecat din oraș. Am rămas singur, dar cu doi oameni de nădejde, Bușulenga și Popescu. Când am intrat în amfiteatru Odobescu, nu aveai loc să arunci un ac. Este o enigmă, chiar și până astăzi, cum de au aflat studenții de venirea acestuia, dar fiind faptul că nu fusese anunțată în nici un fel. Alături de Alexandru Paleologu, Noica reentra, în anii '70, în București, după 40 de ani de la interzicerea sa, pentru a-i provoca pe tineri și pentru a le mărturisi ceea ce a învățat de la maestrul său Nae, anume că „a învățat să se dezvețe de filosofie”.

Deși Constantin Noica nu preuia critica literară, pentru simplul fapt că nu ajunge la concept, și la „estimea” adevărată a lucrurilor, prețuia însă profesionaliști domenului. Una dintre cele mai emoționante întâmplări din viața lui Noica a fost aceea când, pe nepusă masă, a hotărât să-i facă o vizită acasă criticului Eugen Simion. Aici avea să-l întâlnească pe Marin Preda și să se rătăcească amândoi într-o vastă și fascinantă discuție. Ceilalți participanți tac mirați la această magistrală discuție ce se va sfârși apoteotic: cei doi au prilejul să se descopere reciproc în spirit, dar și că amândoi sunt de loc din Teleorman.

Se zice că Noica a căzut fugărind un soarece, care se strecurase în cabana de la Pălîniș. A zăcut acolo până dimineața și, răcind, a făcut pneumonia și blocajul renal care i-ar fi pricinuit plecarea la cele veșnice. Fapt pentru care, discipolul său de suflet, acad. Alexandru Surdu, i-a dedicat o epigramă postumă:

*„Tot umblând la Pălîniș
După nu se știe ce,
Într-o noapte pe furis
L-a răpus un soarece.
Oricine a-i fi
Și ai face oricise,
Într-o noapte va veni
Și la tine-un soarece.
Pân-atunci liniștit
Ca și Noica să trăiești,
Să porți ghetre la picioare
Pentru ca să nu răcești.”*

Marius ION

Constantin Noica numește acest aspect un monoteism substanțial de cunoaștere.

Sfântul Augustin este cel care face viu spiritul, creând nu o filosofie a conștiinței, ci a spiritului, o filosofie cu rădăcini în absolut. Spiritul îl manifestă cu adevărat pe Dumnezeu la Sfântul Augustin. Potrivit lui Constantin Noica, Sfântul Augustin concepe o filosofie a certitudinii, plămădită pe noțiunea de suflet și având la bază teologia creștină.

Accentul pe care care religia creștină îl pune pe interiorizare se regăsește și la Sfântul Augustin. Acesta insistă asupra refugului spre spirit. De asemenea, el cercetează și interpretează filosofic propriul spirit, iar nu misterele și problemele lumii. Esențială este viața spiritului. Evidența spiritului reprezintă evidența divinului. Conștiința este activă prin Dumnezeu. Totul se alcătuiește la Sfântul Augustin dinspre înăuntru spre afară. La rândul său, timpul este interiorizat și, deci, nu mai este înțeles ca mișcare, ci ca măsură a mișcării. Constantin Noica apreciază că creștinismul este doctrina care implică spiritualul fără să desfigureze temporalul.

La Sfântul Augustin, filosofia devine destăinuire, dezlegare de taine. La bază se află mărturisirea lui Dumnezeu. La Goethe coexistă natura intelectualist-logică cu cea intuitiv-mistică, reunite într-o concepție unificatoare panteistă. La Sfântul Toma d'Aquino, realismul aristotelic înălțură idealismul platonice, iar realismul scolastic înlocuiește realismul duilor (idealismul).

Constantin Noica arată că primatul metafizicii se conciliază cu subiectivitatea în religia creștină. Absolutul creștin nu se plămădește, ca la Mircea Eliade, din paradigma cosmică, ci din certitudini ale spiritului. Filosofia creștină, centrată pe om și pe viața spiritului, este sistematică.

Filosofia contemporană se distinge prin tendința majoră de a reăși pretutindeni spiritul. Filosofia însăși apare la Constantin Noica drept o expresie profundă a vieții spiritului.

O jumătate de oră din viața lui Noica

Mircea ITU

Aveam douăzeci de ani neîmpliniți când l-am întâlnit pe Constantin Noica la Pălîniș. O jumătate de oră din viața sa, filosoful a petrecut-o cu mine. Îl cunoștea bine pe tatăl meu, care era ziarist de cultură, îi comunica ce voi veni la el la Pălîniș și-l rugase să mă primească. M-a trimis cu scopul de a-i dăruii câteva exemplare din revista de cultură brașoveană „Astra” și cu intenția de a-i lua un interviu.

Era o zi senină de toamnă timpurie, în anul 1987. Eram de câteva zile în orașul meu natal, Sibiu. Mă primise într-o scurtă vizită mitropolitul Antonie Plămădeală în biroul său, peste drum de catedrala unde fusesem botezat. În ziua următoare, mi-am luat inima în dinți și m-am dus la Pălîniș.

Am urcat spre cabană, însoțit de gândul tulburător că într-un timp așa de scurt aveam să fiu în fața lui Constantin Noica. Eram un puști mic, slab și imberb, dar înzestrat cu două arme ce mă făceau invincibil: eterul viziunii în cap și focul pasiunii în inimă. Țineam câteva reviste sub brațul mâinii stângi și un casetofon gri metalizat, marca Sharp, în mână dreaptă. Simțeam cum inima îmi explodează în piept,

S-a răscuit brusc spre mine și m-a privit direct în ochi, iscodindu-mă. Nu cumva eu înregrasam convorbirea noastră, deși el mă avertizase că nu-mi dà nici un interviu!? Mă întrebam cum de auzise sunetul monoton al casetofonului, de parcă acesta ar fi avut o inimă de metal ce bătea constant în el, totuși, nu auzise inima cea în care-mi pulsa ritmic în piept și răsunau sfios, monosilabice, cu vocea mea groasă și mormăită. I-am mărturisit că tocmai terminasem de scris un roman istoric, cu titlul *Clopotele reînvierii*, citit și prefațat de Zoe Dumitrescu-Bușulenga, trimis la Cluj-Napoca spre publicare la Editura Dacia. Eram tare mândru de asta, fiind prima carte din viața mea, pe care ulterior, deși nu am publicat-o niciodată, am înțeles-o drept cea mai bună experiență de scriură, susținând că, în realitate, romanul m-a scris pe mine și nu eu pe el. Înă, Constantin Noica m-a mustrat serios și m-a descurajat: cum puteam eu să îndrăznesc să scriu un roman istoric la nici douăzeci de ani!? Înainte de toate trebuie să citeșc și să citeșc masiv, mai ales cărți de filosofie, precum și să stăpănesc limbi străine.

Ne-am despărțit în drum, iar el nu a uitat să-mi spună să-i transmit mulțumiri și urări de bine tatălui meu. Cât despre mine, burta pe carte! Primeam după bătrânelul ce se îndepărta într-un mers hotărât, iar o bucurie imensă și o ciudă aprigă se amestecau și formau o furtună de gânduri. Tocmai stătusem de vorbă cu filosoful Constantin Noica, dar el refuzase să-mi dea un interviu. Sunetele părăie în negura timpului, dar amintirea este veșnic vie și nemuritoare.

tunci când din dreapta cabanei, de deasupra mea, pe potecă a apărut un bătrânel îmbrăcat într-un pardesiu negru și cu o bască pe cap.

M-a poftit înăuntru. M-am așezat pe un scaun de lemn, iar el pe marginea patului. O cameră mică, un dulap mare, pat, măsău și scaune. Mă uitam după cărți și mă minunam că găsisem doar vreo două. Pe parteram o carte deschisă și câteva foi scrise. Am întrezărit că luca pe un text de Hegel.

După câteva amănunte despre cum îl cunoscuse și îl aprecia pe tatăl meu pe care îl considera unul dintre puținii ziariști români dedicat suferitește culturii în acele vremuri de restriște, a trecut la un ton sever, spunându-mi că trebuie să citeșc multe cărți și în special de filosofie. Într-o clipă a sa de neatenție, pentru că era extrem de preocupat de mesajul ce mi-l transmitea, ca de la un înțelept la un novice, eu am profitat și am apăsat simultan pe butoanele *play* și *rec* ale casetofonului.

(Urmare din pag. 1)

Așa cum am semnalat, și nu o dată, în comentariile noastre, Tricolorul României nu a fost întotdeauna cinstit cum se cuvine în Harghita, nu de puține ori el fluturând rupt sau deteriorat, iar autoritățile uitând, deseeori, să-l arboreze chiar și cu ocazia sărbătorilor noastre naționale. Aventura Drapelul Național în Harghita a început încă din primele zile ale Revoluției din 1989, când mai mulți indivizi l-au smuls din locurile în care era arborat și l-au călcat în picioare. În primii ani post-revoluționari nu puține au fost cazurile în care drapelul țării noastre a dispărut de pe clădirile autorităților publice din Harghita sau a fost distrus de diverși indivizi. Pe măsură ce au mai trecut anii, Tricolorul României a început să fluture nestingherit acolo unde îi este locul, dar se întâmpla, câteodată, ca el să fie rupt sau decolorat de soare și nimeni să nu se gândească să-l înlocuiască. Un exemplu îl reprezintă și drapelul arborat pe catargul din Piața Tricolorului, chiar așa se numește, din Miercurea Ciuc, care, de multe ori, este atât de ars de soare sau bătut de ploii încât nu i se mai disting culorile sau din el mai rămân câteva bucați care flutură stinghere în vânt. Autoritățile au pus diversele incidente consemnate de-a lungul vremii pe seama unor întâmplări nefericite. La ceremoniile organizate cu ocazia Zilei Drapelului, reprezentanți ai etniei din Miercurea Ciuc și ai Consiliului județean Harghita evită să sărute tricolorul, așa cum fac ceilalți oficiali. Și actualul primar al municipiului Miercurea Ciuc, domnul Robert Raduly, are câteva

„bile negre” la acest capitol. În primul an al mandatului său, el „a uitat” să pavoazeze cu steaguri tricolore municipiul Miercurea Ciuc, cu ocazia Zilei Naționale a României – 1 Decembrie. Același lucru l-a făcut și în urmă cu trei ani, când nu a pavoazat orașul cu ocazia Zilei Drapelului Național și le-a transmis organizatorilor că ar trebui să ceară autorizație pentru asemenea manifestare. Domnul Robert Raduly este și cel care poartă foarte rar panglica tricoloră pe piept la sărbătorile noastre naționale, chiar dacă legea îl obligă să facă acest lucru. De altfel, anul trecut, cu ocazia vizitei președintelui Traian Băsescu la Miercurea Ciuc, Robert Raduly și-a pus panglica tricoloră pe piept numai după ce un jurnalist i-a atras atenția că încalcă legea. Aceleași autorități din Miercurea Ciuc au ales să fluture nestingherit acolo unde îi este locul, dar se întâmpla, câteodată, ca el să fie rupt sau decolorat de soare și nimeni să nu se gândească să-l înlocuiască. Un exemplu îl reprezintă și drapelul arborat pe catargul din Piața Tricolorului, chiar așa se numește, din Miercurea Ciuc, care, de multe ori, este atât de ars de soare sau bătut de ploii încât nu i se mai disting culorile sau din el mai rămân câteva bucați care flutură stinghere în vânt. Autoritățile au pus diversele incidente consemnate de-a lungul vremii pe seama unor întâmplări nefericite. La ceremoniile organizate cu ocazia Zilei Drapelului, reprezentanți ai etniei din Miercurea Ciuc și ai Consiliului județean Harghita evită să sărute tricolorul, așa cum fac ceilalți oficiali. Și actualul primar al municipiului Miercurea Ciuc, domnul Robert Raduly, are câteva

capitala unui județ din țara noastră, ca și al celor din UDMR, nu poate fi interpretată ca o negare a statalității românești?! Gestul ni se pare, cel puțin nouă, mult prea grav și nu înțelegem de ce președintele Traian Băsescu l-a trecut sub tăcere. Nu ne interesează posibila iritare a elitei politice maghiare față de o luare de poziție prezidențială, care s-o pună la punct. Ne interesează, de fapt, lezarea deliberată a demnității națiunii române în a cărei țară trăiesc de atâtă amar de vreme.

Președintele Traian Băsescu a, înmănat, tot la Miercurea Ciuc, Drapelul de luptă, Batalionului 435 logistic Ciuc, și a reamintit că această unitate militară a avut o contribuție importantă la înlăturarea efectelor unor inundații catastrofale ce au avut loc în 2005. „Nu întâmplător am venit astăzi la Miercurea Ciuc, este Ziua Tricolorului și, cu ocazia acestui eveniment, în calitate de comandant al forțelor armate ale României, am înmănat, Batalionului 435 logistic Ciuc, Drapelul de luptă, Batalionului 435 logistic Ciuc, și a reamintit că această unitate militară a avut o contribuție importantă la înlăturarea efectelor unor inundații catastrofale”, a reamintit șeful statului.

În ajunul sosirii președintelui Traian Băsescu, ziarul de limbă maghiară *Harghita nepe* (Poporul Harghitei) a inserat o declarație a primarului din Miercurea Ciuc, Raduly Robert Kalman, în care acesta arătă că nu este interesat de prezența șefului statului român la Miercurea Ciuc. „Băsescu mi-a demonstrat anul trecut, pe 23 octombrie, că nu ai la ce să te aștepti. La toamnă îmi găsesc alt candidat, că mi-am ajuns cinci ani”, spunea edilul orașului.

Magyar Hirlap, ziar ce apare la Budapesta, scria, la rândul său, în numărul de joi, că noua vizită a președintelui Băsescu în Harghita nu este tocmai menită să întărească simpatiile alegătorilor maghiari din zonă, unde efectivele armatei și poliției sunt mărite pe zi ce trece. Enormități și răutăți viscereale, vânturate cu o condamnabilă nolanșanță în presa locală, dar și budapestană, ele având de-a dreptul un caracter instigator, zicem noi, la ura interetică.

Să ne fie iertat, dar, în aceste condiții, cum de mai îndrăznești să te mai pretinzi a fi european, cum afirmă cu toate prilejurile acești domni, călcând în picioare sentimentele demnității naționale ale majorității populației???

Cu toate acestea, Traian Băsescu a declarat, oarecum împăciuitor, de parcă tot și toate ar fi fost simple incidente, fără o prea mare importanță. „M-a bucurat faptul că ceremonia înmânării drapelului s-a desfășurat într-o piață publică, nu între pereții cazarmii, asta simbolizează deschiderea armatei către populația civilă, respectul armatei față de populația civilă. M-aș bucura mult dacă tineri cetățeni români de etnie maghiară s-ar îndrepta către armată, aș vrea ca etnicii maghiari să comande subunități, unități sau mari unități ale armatei române. În România, orice cetățean, indiferent de etnie, are drepturi egale. Vă invit, dragi cetățeni ai județului Harghita, să priviți la armata română că la ceva care vă este scut pentru libertatea dumneavoastră”, a mai spus șeful statului.„Sub Tricolor, armata

română a eliberat importante orașe ale Europei în cel de-al Doilea Război Mondial. Pentru că mă aflu la Miercurea Ciuc, aduc un salut autorităților locale și naționale din Ungaria pentru grija cu care se ocupă de cimitirile ostașilor români căzuți la datorie pentru eliberarea teritoriului Ungariei, inclusiv a Budapestei”, a spus șeful statului.„Pentru români, Tricolorul simbolizează libertatea, Tricolorul simbolizează istoria, Tricolorul simbolizează viitorul”, a subliniat Traian Băsescu. „Sub Tricolor, armata română a dobândit independența la 1877. A luptat în Primul și al Doilea Război Mondial, militarii români s-au acoperit de glorie și în cele două războaie mondiale, dar și astăzi, în Irak și în Afganistan”, a adăugat domnia sa. Batalionul 435 logistic, Ciuc, din cadrul Brigăzii 61 teritoriale, vânători de munte, general Virgil Bădulescu, a fost înființat în anul 2002, dar a primit Drapel de luptă abia în urmă cu o lună, prin Decret prezidențial. De când a fost înființat, Batalionul a asigurat depozitarea și mentenanța tehnicii necesare desfășurării activității specifice a comandamentului Brigăzii 61 teritoriale de vânători de munte. Brigada 61 teritorială de vânători de munte este cea mai mare din armata română, iar comandamentul se află la Miercurea Ciuc.„Cavalerii florii de colț”, așa cum li se spune vânătorilor de munte, se pregătesc pentru acțiuni de luptă în munți, în condiții meteo extrem de vitrege. Deci, nu este vorba de o colonizare sau o militarizare a județului Harghita, după cum se lamentează cu lacrimi de crocodil anumiți lideri UDMR-iști.

Președintele Băsescu a răspuns: „românii trebuie să nu aibă sentimentul că sunt minoritari în România și-mi pare rău că aceste cuvinte vin din partea unor oameni politici. Românii sunt la el acasă în România, minoritățile sunt și ele la ele acasă în România, cu tot respectul pentru cultură și obiceiuri, pornind de la premisa că avem o singură constituție, așa cum și dumneavoastră ați spus că avem un singur Dumnezeu”.

Sesiune științifică organizată de Universitatea Spiru Haret și Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură – sucursala Argeș

Educația și Cultura

Gânduri pe marginea unei dezbateri științifice

Prof. univ. dr.
Ion TUDOSESCU

În zilele de 19-20 iunie a.c. a avut loc, la Pitești, o *Sesiune de comunicări științifice* organizată de către **Universitatea Spiru Haret și Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură – sucursala Argeș**, având ca tematică *Educația și Cultura*, la care au participat cadre didactice și cercetători ai Universității *Spiru Haret* și cadre didactice și oameni de cultură din județul Argeș.

Prezentarea comunicărilor mi-au sugerat unele *gânduri*, pe care le-am avut oarecum în atenție și anterior, pe o asemenea problematică, dar pentru fixarea cărora nu posedam totdeauna argumentele probatoare, motiv pentru care nu le-am comunicat ca atare până în prezent și nici nu intenționam să le comunic dacă nu aș fi fost provocat de către autorii intervențiilor, pe care le-am audiat cu mult interes în cursul dezbaterilor numitei Sesiuni științifice.

În prezenta comentare a unor sugestii provocate de audierea unora dintre comunicările prezentate la sesiune, menționez că m-am rezumat numai la câteva din cele cincizeci înscrise în programul acesteia, reținând doar pe cele la a căror susținere am participat, mărturisind convingerea că pe marginea unor altora s-ar putea încerca desprinderea unor sugestii interesante. Nota comună a tuturor comunicărilor și dezbaterilor purtate pe marginea acestora o constituie *încercarea autorilor de a medita asupra unor realități contemporane ale vieții spirituale și asupra trăirilor valorice din țara noastră*, cu precădere asupra cărora și-au mărturisit opinia oameni de cultură și dascăli ai județului Argeș, precum și unii dintre invitații de la Universitatea *Spiru Haret*.

Din acest punct de vedere, este de reținut rolul dezbaterilor purtate în plenele și secțiunile Sesiunii pentru stimularea vieții spirituale din județ, răspunzându-se astfel comandamentelor privitoare la susținerea activităților cultural-educative pe care și le-a propus a le avea în vedere ca obiectiv principal **Societatea Națională Spiru Haret pentru Educație, Știință și Cultură**.

Este de apreciat faptul că *multe din comunicări au avansat și construcții conceptuale și, respectiv, problematizări de ordin teoretic și metodologic* de interes major pentru gândirea axiologică și socială din țara noastră în perioada actuală, cea mai mare parte cu referire la mecanismele actuale ale procesului didactic și formativ – axiologic.

Enciclopedismul

nu înlocuiește

profesionalismul

Audierea comunicării *Omul contemporan între scindare și plenitudine*, prezentată de prof. univ. dr. Ioan D. Roșca, mi-a prilejuit înțelegerea *nevoii actuale de plenitudine* în procesul de realizare umană, într-o perioadă de edificare a lui *Homo Universalis* – pe care societatea democratică contemporană îl presupune în măsura în care năzuiește a fi una a cunoașterii. În această perspectivă, plenitudinea semnifică o tendință către multilateralism ce nu se opune enciclopedismului de tradiție, pe care l-a practicat renașterea europeană de câteva veacuri. Un enciclopedism adesea repudiat din rațio-namente îngust-pragmatice în secolul al XX-lea, în numele nevoii de specializare, ce, de fapt, de multe ori a însemnat unidimensionalizare. Ortega Y Gasset afirma, cu nu prea mult timp în urmă, că specialistul cu pregătire academică, pe care îl produce universitatea contemporană, nu trebuie să fie lipsit de o pregătire în domeniul cunoașterii, care-l poate forma ca cetățean al unei lumi ce se anunță a fi cât mai apropiată de universalism, și de o concepere integrală a dimensiunilor ei axiologice și nomologice.

În consecință, din curricula universitară nu poate lipsi asimilarea unor cunoștințe de istorie, sociologie, psihologie, filosofie, la care eu aș adăuga și de politologie, economie, drept și logică – prin intermediul cărora se asigură formarea unei viziuni largi despre lume și viață a specialiștilor de nivel academic. Desigur, enciclopedismul nu înlocuiește profesionalismul, acesta nu trebuie însă redus la scindare valorică și la unidi-mensionalitate.

Sinteză între continuitate și discontinuitate

Comunicarea susținută de prof. univ. dr. Virgil Constantinescu, intitulată *O perspectivă socio-genetică în analiza perioadelor de tranziție*, mi-a sugerat ideea că, *prin înfăptuirile sociale radicale în diacromia vieții sociale, realizate*

prin mijlocirea unor revoluții sociale, nu trebuie înțelese numai aspectul discontinuității, ci și nevoia de sinteză între continuitate și discontinuitate. General-umanul nu se elimină, tradițiile și elementele acționale și relaționale, care s-au dovedit realizatorii pentru om, nu trebuie înlăturate, ci preluate selectiv și, evident, situate pe o nouă bază organizațională a societății, în așa fel încât nu se pot concepe liniamentele generale ale progresului în viața socială prin renunțarea absolutizantă la specificitatea stilistică de natură etnică sau la experiența specifică de trăire și creație valorică a comunităților umane. Există seturi valorice perene în tabla valorilor sau conținuturi ale seturilor valorice ale acestor scări axiologice ce nu se schimbă, ci se afirmă într-o modalitate înnoitoare, odată cu mutațiile produse la nivel relațional și organizațional sau chiar acțional în viața socială.

Persuadare, nu manipulare

Comunicării conf. univ. dr. Aurel Cazacu, având ca temă *Sofismul și practica argumentativă*, mi-a întărit convingerea că *persuadarea, necesară într-un discurs argumentativ, nu trebuie să degenereze în manipulare*, aceasta din urmă semnficând, în cele din urmă, și mistificare, cu efect alienant și dizolvant, din punct de vedere axiologic – ce atentează negativ asupra conștiinței de sine, mai ales în mediile tinerei generații, îndepărtând pe cei cărora li se adresează asemenea discurs de la semnificarea autentică a propriei lor condiții (existențiale și valorice). Situații de provocare cu efect alienant ce se produc mai ales în contextele unor demersuri politice, jurnalistice și, nu mai puțin, religioase – și, ceea ce este cel mai grav, în demer-surile instructiv-educative.

Nevoia de originalitate

Prof. univ. dr. Axinte Dobre, prin prezentarea comunicării *Dimensiunea cognitiv-filosofică și cea morală în autocunoașterea umană*, mi-a sugerat părerea că, prin relația dintre *cooperare și diferențiere în acțiunea umană, exercitată în procesul gândirii și cunoașterii, nu trebuie să se scape din vedere satisfacerea nevoii de originalitate*, cooperarea acțională nu trebuie să însemne omogenizare liniștitoare, gene-ratoare de lipsă de opinie și de individualizare, nu presupune aliniere dizolvantă, cele două modalități acționale (cooperare și diferențiere) aplicându-se unitar-contradictoriu, coope-rarea având rol stimulatv pentru diferențiere și individualizare.

Comunicarea profesorului Dobre mi-a sugerat și *ideea importanței cunoașterii ostensive pentru înțelegerea unor demersuri discursive* – situație ce este caracteristică procesului de învățământ, mai ales în perioada claselor primare.

Model originar de organizare și manageriere

Comunicarea conf. univ. dr. Florea Stan, intitulată *Țărânsimul – până în 1926 – Valori și principii*, mi-a întărit părerea că *țărânsimul* (cel originar, gândit și formulat până la unificarea partidului țărănesc cu cel național), *ca doctrină, este valoare națională pentru demersul ideologic românesc*, reprezentând un model originar de organizare și manageriere a vieții sociale într-o societate sud-est-europeană și balcanică, având un modelologic pentru înțelegerea vieții politice românești interbelice. Un asemenea țărânsim fiind spe-cific unei societăți democratice, care se înscrie în paradigma unei devenirii sociale accelerate și generatoare de niveluri superioare de realizare umană.

Românismul – valoare națională

Comunicarea prof. univ. dr. Paula Constantinescu-Stoleru, intitulată *Identitatea psiho-etnică și culturală – temel pentru edificarea unor noi paradigme în domeniul psihologiei educației*, mi-a oferit argumente pentru consolidarea unui punct de vedere pe care l-am afirmat anterior publicistic privitor la *nevoia stringentă de identitate psiho-spirituală, mai ales în condițiile actuale ale globalizării, sufletul neomului românesc fiind o condiție esențială a procesului nostru de integrare europeană*. În acest sens, sunt total de acord cu argumentarea faptului că *românismul* este o valoare națională de primă importanță în perioada actuală de revoluționare a raporturilor economice și sociale și

înscrierea României la cote înalte de trăire democratică în contextualizările pe care le oferă Uniunea Europeană.

Reabilitarea comportamentului minorilor

În ceea ce privește comunicarea lect. univ. Ion Gârleanu, intitulată *Considerații asupra unui posibil Proiect de strategie a ocrotirii, prevenirii și combaterii a delincvenței juvenile*, aș reține aprecierea asupra necesității de a înlocui actuala preocupare de *reeducare* a minorilor în locuri de detenție comune cu preocuparea de *a reabilita* comportamentul minorilor angajați în devianță și amânarea pedepsei pentru infracțiunile acestora după obținerea majoratului – întrucât menținerea tânărului adolescent în detenție comună îl educă negativ și nu-l reeducă, specializându-l și mai mult în activități deviate ordinii de drept.

Responsabilitatea cercetătorului

Prof. Iosif Mărcășanu, în comunicarea *Un istoric din Argeș – Aurică Simion*, formulând elogiul (de altfel bine cunoscute) asupra operei respectivului cercetător în domeniul istoriei, m-a ajutat să înțeleg mai argumentat *nevoia de responsabilitate a profesiei de cercetător în domeniul istoriei naționale* și, în consecință, asumarea de risc, pe care o implică o asemenea îndeletnicire intelectuală, ce niciodată nu trebuie să se antreneze în acțiuni de mistificare și manipulare a adevărului istoric sau de escamotare a acestuia, indiferent de natura ispitelor exterioare, deseori de natură ideologică, potrivnică interesului național. Acestea provoacă periculoase consecințe (noccive) asupra structurării conștiinței de sine a oamenilor, mai ales în rândurile tineretului.

Scrierea și vorbirea corecte

Prof. Constantin Voiculescu, prin alcătuirea *Cum vorbim, cum scriem*, m-a pus în situația de a-mi confirma o dată în plus, dacă mai era nevoie, părerea că *agramatismul discursurilor mass-media și a celor pe care le practică majoritatea reprezentanților clasei noastre politice dăunează grav mani-festării actuale a spiritualității românești*, având efect dizolvant, din punct de vedere etnic, asupra masei largi a poporului român.

De fapt, nu prea mai există interes pentru scrierea și vorbirea corecte, dovedită, de altfel, în primul rând și prin aceea că în structura planurilor de învățământ la facultățile de Jurnalism nu figurează cursuri de limba română, ne mai vorbind de prezența în structura curriculară a acestor facultăți a unui pachet de discipline filologice, cum sunt: stilistica limbii române, teoria limbii, semantică, semiotica și chiar lingvistica, uneori și logica sau estetica. De altfel, astfel de omisiuni sunt (evident selectiv alese) prezente și în arile curriculare ale facultăților de drept, politologie, psihologie și pedagogie și chiar la cele de limba și literatură română sau de limbi și literaturi străine.

Tradițiile creației și trăirii valorice

Comunicările susținute de prof. Cezar Bădescu (*Scânteia învățării într-un vechi sat argeșean – Aref*) și prof. Maria Ungureanu (*Educație și cultură în comuna Bogați*) sau învățătorul Virgil Niță (*Bogați – istorie, cultură și tradiție*) scot în evidență tradițiile învățământului, ale creației valorice și asimilării valorice la sate și, deopotrivă, realizările actuale în această privință – uneori mai însemnate decât la orașe. Stare de lucruri care atestă faptul că *acolo unde se plămădește cultura minoră se afirmă nemijlocit și cea majoră*, în mediul rural locuind și profesând categorii importante de intelectuali, animați de o puternică responsabilitate etnică și istorică.

Tradițiile creației și trăirii valorice în zonele de munte și de deal alinate în jurul Arcului Carpatice, se explică și prin faptul că în acest areal geografic a funcționat din vechime *obștea sătească* – care a cunoscut *devălmășia* ca modalitate de proprietate și relaționare socială, fiind bine cunoscut faptul că tocmai o asemenea formă de trăire colectivă a constituit baza structurării așa-numitelor „țări românești” ce au asigurat trănicia și rezistența civilizației românești de-a lungul a aproape un mileniu de „năvăliri” migratoare. Așa explicându-se, în mare măsură, continuitatea popo-rului român în interiorul arealului

Carpato-danubiano-pontic, o dată cu aceasta, păstrarea ca valoare de prim ordin în scara valorică românească a *spiritului colectivist*. Și, în această perspectivă, de ce locuitorii acestor meleaguri au acordat o mare însemnătate *patriotismului și naționalismului*. Asemenea valori asigurând existența noastră ca neam în inima Europei și, în consecință, prezența de-a lungul veacurilor a unui stil de creație și trăire valorică original ce se manifestă activ în contemporaneitate. Din acest punct de vedere, în acest mediu de germinație românească nevoia de cultură este strâns legată de nevoia identității psiho-spirituale. Ce nu poate pierde din intensitate într-o epocă de revoluționare valorică, cum este cea pe care o trăim în actuala etapă a procesului nostru istoric.

Avea, deci, dreptate Mircea Vulcănescu atunci când, cu aproape șaptezeci de ani în urmă, aprecia că, atât în trecut cât și în perspectivă, în civilizația românească se împletesc *pragmatismul măsurat și contemplativismul meditativ*, la români setea de cultură *prevalând asupra nevoii de bunăstare materială* – ce se manifestă cel mai activ în Europa Vestică.

Asimilarea continuității

Prof. Vasile Tița și Daniel Dejanu, în comunicarea *Repere de activități cultural-educative și artistice desfășurate de Casa de Cultură din Curtea de Argeș în perioada 1970-1990*, după părerea mea, au argumentat *nevoia de continuitate în activitatea pe teren cultural-educativ* și, în ultimă pregătirii teoretice. Descoperirea fenomenului geografic, definițiile care capătă noi valențe și înțelesuri, clasificările care devin logice și ușor de reținut în acest mare laborator al naturii reprezintă pentru studenți un pilon al pregătirii profesionale.

Alegerea zonelor de practică în staționar s-a făcut pornind de la generozitatea problemelor de specialitate care pot fi dezvoltate studenților.

Astfel, după primul an de studii, se desfășoară practica de o săptămână la Bușteni. Studenții au prilejul de a deprinde tehnicile de bază folosite în cercetarea componentelor mediului (relief, mineralogie, hidrologie, geologie, activități antropice etc). Titularii disciplinelor de la anul I sunt prezenți și pe teren pentru a face legătura dintre teorie și studiu în *situ*. Săptămâna pare condensată în raport cu tematicile diferitele discipline care trebuie analizate: turism, geologie, geomorfologie, pedologie, topografie, meteorologie și hidrologie.

Pentru disciplina *Meteorologie*, studenții se deplasează la Sinaia, Cota 1500. Aici primesc explicații precise despre modul în care se înregistrează și se transmit datele privind principalii parametri atmosferici. Cu acest prilej, vizitează Muzeul Parcului Național Bucegi din Sinaia, Castelul Peleş, Mănăstirea Sinaia. Explicațiile se vor extinde astfel în sfera geografiei umane și a protecției mediului.

Pentru disciplina *Meteorologie*, studenții se deplasează la Sinaia, Cota 1500. Aici primesc explicații precise despre modul în care se înregistrează și se transmit datele privind principalii parametri atmosferici. Cu acest prilej, vizitează Muzeul Parcului Național Bucegi din Sinaia, Castelul Peleş, Mănăstirea Sinaia. Explicațiile se vor extinde astfel în sfera geografiei umane și a protecției mediului.

La disciplinele *Geologie și Geologia României*, zonele de studiu sunt: Valea Jepilor – Valea Spumoasei (cascada Spumoasă) sau Valea Zamorei. Studenții au ocazia să recunoască aflorimentele pe care le studiază într-o activitate de cartare geologică. Cu acest prilej, deprind abilitatea de a folosi busola geologică pentru determinarea înclinării straturilor geologice. Vor recunoaște tipurile de roci din arealul investigat și structuri geologice în teren, vor realiza două schițe geologice: un profil geologic pe Valea Zamorei și altul pe Valea Jepilor, vor colecta eşantioane de roci pentru colecția facultății și pentru colecțiile personale.

Disciplina *Hidrologie* este și ea pretabilă unei interesante abordări practice. La fața locului, se realizează prezentarea și explicarea elementelor de morfologie ale albiei râului Prahova și ale Văii Cerbului. Cu ajutorul unei morști hidrometrice se determină viteza apei și, prin metoda cu flotori de suprafață, la postul hidrometric Bușteni (pentru Valea Cerbului), se măsoară debitul apei. Sunt prezentate tipuri de amenajări hidrotehnice pe Valea Jepilor, Valea Seacă, Valea Zamora și Urlițoarea. Măsurătorile sunt apoi analizate și interpretate de către studenți, sub îndrumarea titularului de disciplină.

Topografia este o altă disciplină din programul anului I care este potrivită pentru aplicația pe teren. Studenții învață orientarea, identificarea și localizarea în teren cu ajutorul hărții, busolei și GPS, precum și cum se pot deplasa după azimut dat. O altă disciplină, care se bucură de avantajele deplasării pe teren, este *Geografie generală*. Prin abordarea practică a noțiunilor

Marele laborator al naturii

EXCELENT SPAȚIU AL PRACTICII DE SPECIALITATE A STUDENȚILOR

Conf. univ. dr. Cornelia MARIN
Decanul Facultății de Geografie și Geografia Turismului

Facultatea de Geografie și Geografia Turismului realizează o activitate științifică și didactică susținută, în care elementul central este studentul și pregătirea temeinică, complexă a acestuia. Un rol deosebit în privința dezvoltării

teoretice dezvoltate în timpul anului universitar, se urmăresc:
- prezentarea și exemplificarea condițiilor fizico-geografice ale Văii superioare a Prahovei și a Munților Bucegi și Balu (pe baza deplasării în teren);

Măsurători efectuate pentru aflarea debitului (disciplina Hidrologie)

competențelor profesionale revine practicilor de specialitate la care studenții trebuie să participe. Studenții au posibilitatea, în timpul instruirii pe teren, de a completa înțelesul celor studiate în timpul pregătirii teoretice. Descoperirea fenomenului geografic, definițiile care capătă noi valențe și înțelesuri, clasificările care devin logice și ușor de reținut în acest mare laborator al naturii reprezintă pentru studenți un pilon al pregătirii profesionale.

Alegerea zonelor de practică în staționar s-a făcut pornind de la generozitatea problemelor de specialitate care pot fi dezvoltate studenților.

Astfel, după primul an de studii, se desfășoară practica de o săptămână la Bușteni. Studenții au prilejul de a deprinde tehnicile de bază folosite în cercetarea componentelor mediului (relief, mineralogie, hidrologie, geologie, activități antropice etc). Titularii disciplinelor de la anul I sunt prezenți și pe teren pentru a face legătura dintre teorie și studiu în *situ*. Săptămâna pare condensată în raport cu tematicile diferitele discipline care trebuie analizate: turism, geologie, geomorfologie, pedologie, topografie, meteorologie și hidrologie.

Pentru disciplina *Meteorologie*, studenții se deplasează la Sinaia, Cota 1500. Aici primesc explicații precise despre modul în care se înregistrează și se transmit datele privind principalii parametri atmosferici. Cu acest prilej, vizitează Muzeul Parcului Național Bucegi din Sinaia, Castelul Peleş, Mănăstirea Sinaia. Explicațiile se vor extinde astfel în sfera geografiei umane și a protecției mediului.

Pentru disciplina *Meteorologie*, studenții se deplasează la Sinaia, Cota 1500. Aici primesc explicații precise despre modul în care se înregistrează și se transmit datele privind principalii parametri atmosferici. Cu acest prilej, vizitează Muzeul Parcului Național Bucegi din Sinaia, Castelul Peleş, Mănăstirea Sinaia. Explicațiile se vor extinde astfel în sfera geografiei umane și a protecției mediului.

La disciplinele *Geologie și Geologia României*, zonele de studiu sunt: Valea Jepilor – Valea Spumoasei (cascada Spumoasă) sau Valea Zamorei. Studenții au ocazia să recunoască aflorimentele pe care le studiază într-o activitate de cartare geologică. Cu acest prilej, deprind abilitatea de a folosi busola geologică pentru determinarea înclinării straturilor geologice. Vor recunoaște tipurile de roci din arealul investigat și structuri geologice în teren, vor realiza două schițe geologice: un profil geologic pe Valea Zamorei și altul pe Valea Jepilor, vor colecta eşantioane de roci pentru colecția facultății și pentru colecțiile personale.

Disciplina *Hidrologie* este și ea pretabilă unei interesante abordări practice. La fața locului, se realizează prezentarea și explicarea elementelor de morfologie ale albiei râului Prahova și ale Văii Cerbului. Cu ajutorul unei morști hidrometrice se determină viteza apei și, prin metoda cu flotori de suprafață, la postul hidrometric Bușteni (pentru Valea Cerbului), se măsoară debitul apei. Sunt prezentate tipuri de amenajări hidrotehnice pe Valea Jepilor, Valea Seacă, Valea Zamora și Urlițoarea. Măsurătorile sunt apoi analizate și interpretate de către studenți, sub îndrumarea titularului de disciplină.

Topografia este o altă disciplină din programul anului I care este potrivită pentru aplicația pe teren. Studenții învață orientarea, identificarea și localizarea în teren cu ajutorul hărții, busolei și GPS, precum și cum se pot deplasa după azimut dat. O altă disciplină, care se bucură de avantajele deplasării pe teren, este *Geografie generală*. Prin abordarea practică a noțiunilor

- efectuarea unui profil geografic complex pe Valea Cerbului, respectiv culmea Zamora, cu colectarea de date din puncte caracteristice;

- prezentarea elementelor de geografie fizică, cu evi-dențierea caracteristicilor Parcului Național Bucegi și a Rezervației de Jeapnă Piatra Arsă, pe traseul Cabana Babele - Cabana Piatra Arsă - Cabana Naturaliștilor – Bușteni;

- prezentarea unor obiective de interes științific, cultural și turistic din arealul orașului Sinaia (Muzeul de Științe ale Naturii, Castelele Peleş și Pelisoar, Microhidrocentrala Sinaia I, Mănăstirea Sinaia), Bușteni (Palatul Cantacuzinilor, Centrul Român de Mediu, Căminul Alpin, Fabrica de Hârtie) și Azuga (unități industriale);

- efectuarea unei schițe panoramice a abruptului prahovean al Bucegilor, respectiv a versantului drept al Văii superioare a Ialomiței, cu identificarea principalelor elemente de relief și vegetație.

În anul II, practica de vară se efectuează, sub îndrumarea cadrelor didactice, la Orșova.

Programul de practică a fost conceput în două părți:

1. în primele patru zile, se efectuează deplasări zilnice în împrejurimile orașului Orșova. Disciplinele pentru care se consideră aplicația practică sunt: Geografia populației și așezărilor umane, Geomorfologie generală, Biogeografie;

2. patru zile de circuit în Munții și Podișul Mehedinți, pentru realizarea unei practici de geografie complexă.

De ce Orșova? Pentru că este o zonă cu mare potențial pentru o practică la geografie. Cazarea se realizează la aceeași stațiune folosită și de studenții de la Facultatea de Geografie de la Universitatea București.

În aplicația de teren prin orașul Orșova, se acordă atenție prioritar elementelor legate de Geografia populației și așezărilor. Șantierul naval, rețeaua spitală, Centrul de informare turistică al Parcului

și elemente privind geografia populației și așezărilor umane, cu privire la cele două localități parcurse. Aplicația de teren Orșova – Dubova – Cazanele Dunării reprezintă un prilej de prezentare a Cazanelor Dunării, Defileului Dunării. Se analizează aspecte geomorfologice determinate de prezența calcarului și ipotezele privind geneza Defileului Dunării și

Neagră – comuna Celei – comuna Poceruia – comuna Tismana - comuna Peștișani – Casa Memorială „Constantin Brâncuși”, de la Hobița – satul Sohodol – Cheile Sohodolului – Mănăstirea Tismana.

Explicațiile științifice din cadrul acestei zile se axează, în special, pe probleme de geografie regională, dată fiind parcurgerea mai multor unități de relief (Depresiunea Baia de Aramă, ulucul submontan intern al Subcarpaților Gorjului și o mică porțiune din Munții Vâlcan, aflată în lungul râurilor Tismana și Runcu). Au fost vizitate păstrăvăria și Mănăstirea de la Tismana, iar în acest sens sunt date explicații cu privire la premisele istorice și geografice de dezvoltare a așezărilor din această regiune.

O altă perioadă de practică obligatorie se organizează în anul III, în semestrul II, o aplicație itinerantă prin Munții Apuseni. Studenții sunt atenți la explicațiile care li se oferă. Deși sunt deja obișnuiți cu astfel de practici, deplasarea în areale necercetate cu ochi de geografi îi fac să fie deosebit de curioși.

Acestor perioade de practică li se adaugă aplicații cu durate mai mici (de regulă, de două zile). Astfel sunt deplasările care au căpătat un caracter cvasi-obligatoriu din anul I, la Vulcanii noroioși. Această aplicație se realizează toamna, când vremea încă permite astfel de deplasări. Surpriza mare este să descoperim că mulți studenți nu știau despre existența unui astfel de fenomen la noi în țară. Este un prilej de a le demonstra frumusețea meseriei spre care se îndreaptă.

Alte aplicații pe care le organizăm pentru studenții facultății noastre au loc în Munții Măcinului și pe traseul București-Curtea de Argeș-Vidraru și retur. Mai sunt aplicații desfășurate pentru câte o singură disciplină și sunt organizate de titularii dis-ciplinelor respective: de exemplu, pentru Geografie umană și economică sau pentru Geografia solurilor.

Toate aceste aplicații practice au menirea de a forma competențe și deprinderi necesare cercetărilor de teren. Observația directă, formularea ipotezelor, corelarea informațiilor sunt necesare fiecărui student în devenirea lui profesională.

Este interesant cum privește fiecare student practica și pregătirea pentru a pleca în practică. Un mic sondaj efectuat printre cei care se pregătesc de licență, cu privire la ce obiecte nu pot lipsi din rucsacul lor au răspuns (unii mai elaborat, alții mai condensat), se constituie într-un sumar de sugestii oferite de „specialiști” cu experiența practicilor de specialitate:

Bogdan – anul III: aparat foto, haine, prosop, pastă de dinți, gel de duș, papuci, lenjerie de pat;

Mihai – anul III: haine de schimb, bocanci, șosete groase de bumbac, petarde pentru ursi;

Marinela – anul III: cort, izopren, mâncare, haine;

Gabriel – anul III: mâncare, cort, haine, apă;

Eugen – anul III: haine de schimb, bocanci, cort, alimente.

Recunosc că am regretat faptul că nici unul dintre ei nu și-a amintit de necesitatea unui carnet, care să aibă coperte groase (se scrie mai ușor), și a unui creion sau pix pentru ca notițele să se poată lua și pe ploaie.

Aceste perioade de practică, adevărate extensii ale cursurilor de predare, ale seminariilor, ale altor activități instructiv-didactice, desfășurate în facultate, reprezintă și un cadru de educare a voinței, de

disciplinare, de înțelegere și apărare a naturii.

Studenții anului III, acum, la finalizarea pregătirii lor, au nostalgia acestor perioade de practică, ce au marcat un plus de pregătire și au permis descoperirea climatului într-o comunitate universitară, într-un colectiv organizat.

Studenții urmăresc explicații de specialitate în Depresiunea Beius

precum și relațiile de interdependență dintre toate componentele mediului geografic parcurs (geologie, relief, climă, aere, vegetație, faună, soluri, popu-lație, așezări).

Următorul traseu este: comuna Ponoarele – satul Băloși – Dealul Brăzișor – Peștera Bulba – orașul Baia de Aramă – Comuna Apa

epistola a XXII-a

Dragă cititoare,
dragă cititorule,

„Construim prea multe ziduri și nu destule poduri”, spunea Isaac Newton. Tocmai de aceea ne caracterizează indiferența și distanța.

Omul contemporan a pierdut contactul cu natura, naturalul și naturalețea. Civilizația nu ar trebui să intre în conflict cu natura. Uneori există tendința de a defini civilizația prin opoziție cu natura, iar nu prin

complementaritate, cum ar fi adevrat.

Omul este dăvârat este și că omul are multe în comun cu animalul. De la glasul sălbăticiei la puterea vieții, natura desemnează atât lumea organică, cât și anorganică. Ea este universul fizic și cuprinde regnurile, materia și energia.

Mirosul ierbii, culoarea florilor de câmp, pământul arat, pășunea și livezile, răcoarea și desimea codrului, fructele de pădure sau cele de

printre frunzele copacilor, arborii falnici, luminisurile, izvoarele de apă rece și limpede, aerul proaspăt, aripile fluturilor, tririlele păsărilor, pașii cerbului, răgetul leului, vânătorul și vânatul, liniștea adulmecată, labe, gheare și copite, soarele mijind printre crengi, luna privind lacul, muntele semeț și marea cea

dată de filosoful francez omului: „L'homme n'est qu'un roseau, le plus faible de la nature; mais c'est un roseau pensant” (Omul nu este decât o trestie, cea mai fragilă din natură, dar este o trestie gânditoare), expresie ce aduce laolaltă natura și spiritul, precum și fragilitatea și forța.

Ralph Waldo Emerson invoca un alt fel de plantă, accentuând pe legătura dintre natură și spirit: „What is a weed? A plant whose virtues have not yet been discovered” (Ce este o buruiună? O plantă ale cărei virtuți nu au fost descoperite încă).

Este important de știut distincția pe care Baruch Spinoza o face între “natura naturată”, natura creată, adică manifestările substanței și “natura naturans”, natura creatoare, adică Dumnezeu. Max Weber distinge două atitudini în raport cu tot ceea ce ne înconjoară: a) superioritatea omului față de natură, exprimată prin dominarea acesteia și b) armonia cu natura. Trăiește în armonie cu natura și cu toate și vei avea serenitate și sănătate!

De la fizic la metafizic. De la natură la spirit. În epistola a douăzeci și treia așa vrea să vorbim despre spirit.

Cu prietenie,
al domniei tale,
Mircea ITU

București 550

O clădire asemenea Palatului CEC nu poate fi evaluată

Conf. univ. dr. arh. Adrian MAHU

Alt edificiu din București care, potrivit scării valorice imaginată de Paul Valery în textul „Eupalinos sau Arhitectul”, s-ar încadra în categoria „clădirilor care cântă” este, în opinia mea, Palatul CEC.

În anul 1845, Costache Bălcescu a publicat o lucrare intitulată „Statutele Casei de păstrare și împrumutare”, ceea ce presupunea înființarea unei case „pentru sloboda subscripție particulară în orașul București”, după modelul case-lore de economii din Franța și a celei din Brașov, care se înființase în 1835.

Într-o încercare temerară de a pune ordine în finanțele

publice ale tânărului stat român, ministrul de Finanțe ad-interim, Nicolae Rosetti Bălănescu, a redactat un proiect de lege pentru constituirea Casei de Depozite și Consignații, pe care domnitorul Alexandru Ioan Cuza l-a semnat la 24 noiembrie 1864.

Acesta a reprezentat, de fapt, actul de naștere al Casei de Depuneri și Consignații (CDC), care, ulterior, a devenit Institutul ce de aproape un veac și jumătate păstrează economiile românilor. Primul sediu al instituției era foarte modest și conținea doar trei încăperi puse la dispoziție de Ministerul de Finanțe. În anul 1865, CEC s-a mutat în hanul Șerban Vodă, care era amplasat pe locul unde astăzi se află Banca Națională. La scurt timp, spațiul din hanul Șerban Vodă s-a dovedit neîncăpător pentru dezvoltarea operațiunilor desfășurate de CEC și s-a pus problema construirii unui sediu propriu. S-a ales terenul pe care existase biserica Sfântul Ioan cel Mare împreună cu hanul bisericii și cimitirul. Așezămintele au fost restaurate în anii 1702-1703, de către domnitorul Constantin Brâncoveanu, dar s-au degradat în așa măsură încât în anul 1875 au fost demolate. Cum sediul construit pe terenul bisericii Sfântul Ioan cel Mare nu era suficient de încăpător și nici nu era reprezentativ pentru orașul care începuse să se occidentalizeze după modelul francez, s-a luat hotărârea ca să se demoleze și în locul lui să se construiască, așa cum afirma directorul de atunci al instituției: „o clădire monumentală, demnă de progresele arhitecturii secolului al XIX-lea și de gradul civilizației la care tinde România”.

Arhitectul ales pentru realizarea edificiului era Alfred Jules Paul Gottereau. Acesta se născuse în 1843 la Perpignan, în Franța, și studiase la Beaux Arts, din Paris, cu profesorul A. Paccard. În anul 1869, a devenit arhitect diplomat și, probabil, atras de ideea obținerii unor comenzi importante, a sosit la București în jurul anului 1880. În jurnalul regelui Carol I din anul 1881 apar primele note despre întâlnirile regelui cu arhiteții Paul Gottereau și Grigore Cerchez pentru construirea Palatului regal.

În acea perioadă, reședința princiară a regelui Carol I era fosta Casă Goleșcu, construită, în anul 1820, de către boierul Dinicu Goleșcu, într-un stil neoclasic și de dimensiuni modeste (Clădirea conținea doar 25 de încăperi). Începând din anul 1837, Casa Goleșcu devenise „palat de teremonie”, unde se desfășurau solemnitățile domnitorului: primiri oficiale, recepții, baluri. Cum domnitorii Alexandru Ghica, Barbu Știrbei, Gheorghe Bibescu locuiseră în palatele familiilor lor, ei nu arătau vreun interes pentru extinderea „palatului de teremonie”.

După Unirea din 1859, Casa Goleșcu a devenit reședința princiară din București a domnitorului Alexandru Ioan Cuza iar, după 10 mai 1866, reședința princiară a regelui Carol I. Se cunoaște episodul jenant, consemnat în anul 1877, când țarul Rusiei, trecând prin București și vizitându-l pe regele Carol I, l-a ironizat asupra aspectul atât de modest al reședinței sale princiare. Simțindu-se umilit, regele Carol I, imediat după sfârșitul Războiului de Independență, făcuse din construirea Palatului regal una dintre prioritățile sale. Proiectul Palatului regal a fost încredințat, la sfârșitul anului 1881, arhitectului Paul Gottereau. Lucrările de construcție au început în 1882 și s-au încheiat în 1885; termenul atât de scurt s-ar justifica prin faptul că noua construcție îngloba Casa Goleșcu, fiind, de fapt, o amplificare a acesteia. În noaptea de 6 spre 7 decembrie 1926, partea centrală a construcției din anii 1882-1885 a fost distrusă de un incendiu; Palatul regal s-a reconstituit între 1932-1937, după planurile arhitectului Nicolae Nenculescu.

O altă comandă importantă primită de arhitectul Paul Gottereau de la regele Carol I a fost aceea pentru edificul Fundației Carol I, pe locul caselor lui Grigore Paucescu (fost ministru), vis-a-vis de Palatul regal. Edificiul, care trebuia să omagieze 25 de ani de domnie al regelui, s-a executat după desenele arhitectului francez, între anii 1891-1893. Edificiul a fost inaugurat la 14 martie 1895, căci au mai fost necesari doi ani pentru amenajările interioare și execuția mobilierului.

Devenit unul din arhiteții preferați ai regelui Carol I, Paul Gottereau a mai primit, în anul 1893, comanda pentru realizarea Palatului Cotroceni, în incinta Mănăstirii Cotroceni, care trebuia să înglobeze spațiile păstrate din vechea reședință a domnitorilor Șerban Cantacuzino și Constantin Brâncoveanu. Palatul Cotroceni s-a construit, după desenele arhitectului francez, între anii 1893-1895 și a avut destinația de reședință pentru familia

principelui moștenitor Ferdinand de Hohenzollern și a Mariei de Saxa Coburg-Gotha. În România, arhitectul Paul Gottereau a mai desenat proiectele pentru Casa Algiu din Calea Victoriei nr. 120 și Palatul Jean Mihail (1899-1907) din Craiova. El a părăsit România în jurul anului 1900 și lucrările lui în curs de execuție au fost continuate de către arhitectul Sciky, cunoscut între altele ca autor al Muzeului Simu, demolat atunci când s-a construit blocul „Eva”, vis-a-vis de Blocul Aro (Patria).

Din cele arătate până acum reiese că, la data când i s-a încredințat comanda pentru realizarea Palatului CEC, arhitectul Paul Gottereau era deja recunoscut de toată elita Bucureștilor ca o personalitate de primă mărime în domeniul Arhitecturii.

Cum în perioada respectivă el tocmai desenase planurile pentru clădirea Parlamentului României, acestea au constituit studiile preliminare pentru noul edificiu. Începerea lucrărilor de construcție s-a făcut printr-o ceremonie care a avut loc la 8 iunie 1897; au participat atunci familia regală, membri ai guvernului, membri ai Consiliului de administrație a CEC și Paul Gottereau, fapt ce demonstra importanța deosebită care se acorda edificiului. Execuția lucrărilor a fost încredințată arhitectului Ion N. Socolescu (1856-1924), unul dintre fondatorii Școlii Superioare de Arhitectură din București și primul ei director în 1892. Ion N. Socolescu studiase mai întâi la Școala de poduri și șosele din București (1873-1877) și, apoi, la Beaux Arts, din Paris, cu profesorul P. Ginain, devenind arhitect diplomat în 1883. Palatul CEC s-a construit, între anii 1897-1900, într-un stil eclectic, ce amintește de celebrul Le Petit Palais din Paris, realizat după desenele arhitectului Charles Girault, cum în aceeași perioadă.

Marea arcadă, care marchează intrarea principală, se sprijină pe câte două coloane compozite duble; sub marea arcadă, subliniată de corozorul unei cornișe proeminente, este un frumos basorelief, care are inscripționat, la partea superioară, numele instituției: „Casa de Depuneri și Consignații Economice”; din basorelief se detașează statuia zeului comerțului, Mercur, plasată

în stânga axului arcadei, și statuia zeiței Fortuna ținând Cornul Abundenței într-o mână, plasată în dreapta axului arcadei. Cele două statui, încadrând ceasul din centrul arcadei, repauzează pe un fronton cu bogate decoratii florale. Fațadele clădirii sunt împărțite în două registre clare printr-un brâu decorativ. Registrul etajului este decorat la fațada principală cu elegante coloane doric, iar, la celelalte fațade, cu eleganți pilaștri. Parterul tratat mai simplu este marcat de puternice așize. Deasupra intrării este un balcon cu balustradă din fier forjat, ce corespunde cu Sala de Consiliu, și care amintește de tipice balcoane cu balustrade din fier forjat de pe bulevardele haussmanniene. Fațadele mai primesc deasupra ferestrelor de la etaj ghirlande decorative și, din loc în loc, ca leitmotiv, stema zeului Mercur; aceeași stemă apare deasupra ușii principale de acces în clădire. În spatele marii arcade și dominând volumul central se înalță o impresionantă cupolă din metal și sticlă cu profilul elegant, care este încadrată de două luminatoare semicirculare plasate la o cotă inferioară cotei de

naștere a cupolei. Volumele de colț, decorate cu steme și frontoane cu basoreliefuri, sunt încununate de cupole metalice neorenașcentiste. Dacă înconjurăm edificiul, așa cum ne învăța profesorul Grigore Ionescu să procedăm, atunci când ne aflăm lângă un monument, pentru că numai așa îi putem percepe armonia volumelor și unitatea stilistică, constatăm foarte mici diferențe, în parte datorate nepelanității terenului natural. Coloanele, pilaștrii și elementele decorative (ghirlande, steme, brăul de separație a

Aula mare a Palatului CEC

registrelor) sunt preluate de arhitect din repertoriul arhitecturii neoclaseice și constituie tributul pe care îl aduce Școlii academismului francez, în care s-a format, școală ce punea orondația fațadelor și elementele decorative la baza unui sistem de compoziție foarte clar și sigur pentru arhitecți, deoarece era unanim acceptat!

Construcția din metal și sticlă a cupolei centrale și a luminatoarelor semicirculare reprezintă orientarea arhitecturii către arhitectura metalului și a sticlei, inaugurată de celebrul Pavilion al lui Paxton în Anglia și continuată în edificiile Le Grand Palais și Le Petit Palais din centrul Parisului. Această concepție oglindea, pe de o parte, încercarea de întoarcere în trecutul Arhitecturii și, pe de alta, deschiderea către viitorul ei și era simptomatică pentru marii arhitecți formați la Școala academismului francez, care, la sfârșitul secolului al XIX-lea, deveneau tot mai conștienți de impasul eclecticismului și căutau o ieșire din acesta. Mai trebuie subliniată calitatea deosebită a lucrărilor de la exterior executate în piatră, prezente cam peste tot, de la cornișă și până la subsament. Când pătrunzi în marea aulă de sub cupola centrală amplificată de cele două luminatoare semicirculare ești copleșit de lumina naturală care inundă spațiul interior și îl unifică, conferindu-i calități excepționale. Decorațiunile de sub marea cupolă și de sub luminatoarele semicirculare cu ghirlande aurite și peisaje feminine înaripate, steme și vitralii, sunt completeate de omniprezente corpuri de iluminat concepute la scara spațiului interior, de balustrade din marmură ce încadrează panouri cu lauri din fier forjat, de elegante ghișee semicirculare și de pardoseala ce amintește de celebrele mozaicuri romane. Întreaga ambianță impresionează prin rafinament și oricât de indiferent ai fi la vraja Arhitecturii, aici simți că ești într-o ambianță unică.

Interioarele mai sunt decorate cu tablouri alegorice realizate de pictorul Mihail Simionide, în anii 1900-1913, dintre care se remarcă, în mod special, alegoriile „Munca”, de deasupra

accesului în Sala de Consiliu de la etaj, și „Fortuna distribuind bunurile ei României în urma Independenței”, care decorează plafonul sălii de Consiliu. Edificiul trebuie privit într-o zi cu soare, când umbrele îi mângăie suprafețele și îi scot în evidență volumetria atât de armonioasă, dar și în orele nopții, când un sistem de iluminat nocturn, recent montat, îi scoate în evidență toată splendoarea. Edificiul este capul de perspectivă la strada Stavropoleos și trebuie analizat împreună cu întreaga zonă (str. Stavropoleos – Palatul CEC), care poate fi interpretată ca o grandioasă simfonie arhitecturală cu un final apoteotic!

În preajma Palatului CEC ești tentat să reconsideri toate criticile aduse eclecticismului pe care le-ai auzit de-a lungul anilor, care, trebuie spus, în București a dat câteva exemplare excepționale; adică să privești cu alți ochi pe marii arhitecți care au absolvit Ecole des Beaux Arts din Paris, acea școală excepțională de arhitectură și de arte plastice, întemeiată de Colbert în 1671, unde se punea atâta preț pe studiul exemplarelor valoroase din Istoria Arhitecturii. Dincolo de zelu Arhitecturii contemporane de a ține pasul cu evoluția unei societăți dominată de pragmatism nu poți să nu reflectezi la faptul că un edificiu precum Palatul CEC avea ceva în plus față de tot ceea ce azi numim „Arhitectură”: proporție, ritm și armonie. Arhiteții școlii la Beaux Arts din Paris, din studiul temeinic al celebrelor monumente ale Istoriei Arhitecturii, ajunseseră la un înalt grad de sensibilitate și percepere a proporțiilor, ritmului și armoniei, care, pentru arhitecții de azi, cel mai adesea, le este străin.

Acum mai bine de jumătate de veac G.M. Cantacuzino scria: „Dacă un monument nu ar avea un rol necesar în spiritul nostru, atunci n-ar fi necesar nici în priveliștea, nici în orașul în care este clădit”. Noi ce constatăm? Palatul CEC a intrat în priveliștea orașului în care este clădit; noi nu mai putem concepe Bucureștii fără acest edificiu.

Acum câțva timp, am dat peste o listă cu evaluarea unor importante construcții din București; Casa Poporului era evaluată la peste 3 miliarde de euro, Casa Presei Libere (Casa Scânteii) la circa 500 milioane euro, câteva construcții cu pereți cortină, realizate după 1990, la circa 50-80 milioane euro.

Cei care întocmiseră aceste evaluări făcuseră calculele după numărul încăperilor, costul metrilor cubi de beton, cărămizilor și al tonelor de oțel beton. Dar cât costă proporțiile, ritmul și armonia unei clădiri, cu siguranță ei nu luaseră în calcul!

O clădire asemenea Palatului CEC, în opinia mea, nu poate fi evaluată; poți evalua materia, dar nu și spiritul care a însușit pietrele, cărămizile, metalul. Mai trebuie pus în cântărlul evaluării faptul că astăzi nu mai există meșteri care să construiască o asemenea clădire și, desigur, nici arhitecții care să o proiecteze.

Eruditul arhitect G. M. Cantacuzino scria despre Proporția, Ritmul și Armonia din Arhitectură: „..... Dacă proporția este supremul efort de convergență al spiritului cu sistemul nostru fizic, devenind astfel imaginea indisolubilității lor, dacă ritmul nu-i decât proiectul la a doua putere sau, mai bine zis, însăși proporția mișcării, rezultatul final al acestui organism complex este armonia...”

Căți dintre arhitecții care profesează acum în București mai gândesc Arhitectura ca Artă? Noroc cu Palatul CEC, care ne reamintește că odată Arhitectura era prima dintre arte și aspira la veșnicie!

CLUBUL DE LA BUCUREȘTI

Este apariție de dată recentă pe harta organismelor non-guvernamentale de la noi și n-aș zice că își dorește cu orice preț să se lase dizolvat în teritoriul ocupat de existențe violente incolore, indore și insipide. Firme de sertar, vase mărunte de croazieră cu pretenții, prin nimic argumentate, de transatlantice patentate. Din păcate, sunt foarte multe asemenea ONG-uri, harnice și datătoare de rezultate palpabile de care știu doar ei – inițiatorii și beneficiarii. În schimb, rămân la vedere cârpele de toată ziua, identități jalnice ascunse dincolo de paravane sfârtoare, cu ambiția de a comanda orchestra și a așeza întreaga societate precum le este gândul.

Așadar, Clubul din București. Și-a inaugurat existența printr-un colocviu tematic cu bătaie lungă: provocările veacului abia urmit la drum. După o rețetă probată la case mari, Clubul a chemat, în fața unei audiențe de câteva sute de persoane, nume asociate deprinderii de a scotoci în casetele tot mai pline cu întrebări referitoare la viața planetei, la șansele de supraviețuirii. Și-au exprimat atunci opiniile acad. Mircea Malița, Mișu Negrițoiu, Gh. Dochia, Ion Iliescu – cel care și conduce în calitate de președinte existența Clubului de la București.

Zilele trecute s-a desfășurat o nouă sesiune de comunicări. Început de vară, veți spune, de manifestări academice ne mai arde? Conceptul de schimb de idei pe portativ academic ne arde? Ei bine, da! Vectorul-patron a fost recrutat de această dată din registrul intern: Noi și Uniunea Europeană. Mai pe gleau: de intrat am intrat, după doi ani și jumătate, ce notă la purtare ne dăm (merităm)? Parametrul luat în considerație, comensurabil și raportabil: absorbția fondurilor comunitare. S-a desfășurat mai întâi sarabanda statisticilor, exacte și agresive, oricum sugestive până la lacrimi. Ni se dau bani, mulți. Cheltuiim puțini. Foarte puțini. Sunt de vină

alții? Suntem de vină noi! A vorbit prelung și interesant un cunosător: Liviu Dragnea, președintele Consiliului de Teleorman și al tuturor județelor. Ne-a scos la tablă ca pe niște învățăcei, invitându-ne să urmărim cam cu ce tipuri de ecuații otrăvite se confruntă cei cu drept de a cere și consuma fonduri comunitare. A aterizat între noi fostul prefect de Iași, Nicolae Apostol. Zootehnist de fel, inițiatorul unui program de succes în domeniul propriei profesii. Fostul primar de Oradea, azi senator. Și-a exprimat păreri pe suportul unei experiențe deloc de ignorat în administrația teritorială. Dar miniștrii în exercițiu și-au dat măsura competenței prin abordări de ținută – Cristian Diaconescu, șeful diplomației române și Vasile Pușcas, coordonatorul de joc al demersurilor noastre de integrare europeană. Un parlamentar – Titus Corlățean, șeful Comisiei de politică externă din Senat, a cucerit sala cu suma de considerații procurate printr-o experiență de toată lauda. A vorbit profesorul doctor Sorin Oprescu, primarul general al Capitalei. Ce era la gura lui...., ca să mă exprim adolescentin. A ținut să se pronunțe fostul președinte al României, Emil Constantinescu, fondator la rândul-i, al unor NGO-uri de succes.

Rostul acestor întâlniri-dezbateri vine din nevoia de dialog. Dacă este posibil încrucișat, pe teme care ard. Provocările veacului – ard. Energetica, disputele religioase, provocările climatice. Ne țin pe jărat. Fondurile UE? Fără ele ne sufocăm. De aici nevoia de întrebări: Quo Vadis?

Am ascultat lucruri extrem de interesante și folositoare. Din sfera opiniilor corecte trebuie ajuns în incinta soluțiilor. Cam asta se dorește. Clasa politică a decis și a acționat. Am vrut în NATO, suntem în NATO. Ne-am dorit în Uniunea Europeană? Suntem acolo. Și mai departe? Sunt așteptați în arenă, cu arme și bagaje, intelectualii

patriei. Ei unde sunt? Cu ce își petrec timpul? Ce fac în pauza de masă? Nu de alta, dar le-ar sta bine la saibă. Să ofere soluții. La televizor vorbesc mulți (Chiar s-a deschis un subiect despre efectul razelor gama – adică Tv – asupra anemonelor – adică noi). Dar pe sapă cine pune mâna (Vorba lui Iorga: Când te aud vorbind de muncă să te văd cu mâna pe sapă!)

Îmi place acest mod de a gândi. Reducem din timpul afectat prin regula cuvintelor încrucișate ori jocului de table și ne orientăm spre exerciții atât de necesar al construcției.

Cu vorbele cuiva: Salt înainte!

Neagu UDROIU

În direct cu NASA

Să ne prosternăm în fața Soarelui (I)

Prințul Hassan bin Talal

Gregory Banford, fizician și scriitor de science fiction, are o povestioară plină de tălc. Se face că Terra primește vizita unor emisari ai unei civilizații galactice avansate care, inteligenți ca toți reprezentanții unei supercivilizații, ne scanează instantaneu planeta și civilizația Sapiens, firește, ne învață imediat limba și ne adresează, într-un moment ceremonial, un discurs plin de invidie: nici nu știți ce noroc (geospațial) aveți, nici nu vă dați seama, pământeniilor, cât de privilegiați sunteți să aveți o stea ca Soarele și, de fapt, nici nu o meritați, pentru că, dacă ați fi conștienți de ceea ce Galaxia v-a dat, v-ați idolatriza Soarele, așa cum el merita...

...Da' noi, nici vorbă!... Soarele dăruiește lumină, de fapt ne bate în cap cu miriadele lui de fotoni, iar noi... scormonim în adâncurile bietului glob de humă, casa noastră, îi scoatem din măruntaie dărurile carbonice, pe care Soarele i le-a însământat – cărbune, petrol, gaz – și ținem aprins cu ele rugul pe care ne jertfim viitorul...

Părăsesc acum lamentația – deși mărturisesc că tare mă tentează s-o urlu, continuu, în urechile tuturor inginerilor de petrol și gaze și ale tuturor mașinistilor

de mașini cu abur sau cu explozie de pe Pământ – și mă întorc la tonul, nu-i așa, ingineresc, pe care trebuie să-l aibă un jurnalist de știință.

...S-a întâmplat că, în luna noiembrie a anului 2007 am participat la Forumul Mondial de Știință, pe care îl organizează, tradițional, Budapesta – de ce ei da și noi nu, pur și simplu nu pot să înțeleg... Eram alături de români de foarte bună calitate – profesorii Ionel Haiduc și Florin Filip, președinte, respectiv vicepreședinte al Academiei Române – așa că am martori credibili la ceea ce am a vă spune. După trei zile de dezbateri interesante – mă aflam acolo ca secretar general al Comisiei UNESCO a României – iată că urcă la tribună, pentru ultima luare de cuvânt, un domn corpolent, care ne este prezentat de către președintele Academiei Ungariet drept... print, inginer și fizician! Se numește Hassan bin Talal, aflăm, este fratele regelui Iordaniei, un arab luminat, care urmează să încheie Forumul cu o propunere de mare viitor. Prințul își începe povestea, este spectaculos, atractiv, convingător, un mare intelectual, capabil de empatie instinctivă și comunicator de primă mână, ceea ce în lumea științei și tehnologiilor se întâlnește rar, credeți-mă.

În primul-fizician-inginer ne trăznește pur și simplu în moalele capului, anunțându-ne că energeticienii de prestigiu și reprezentanții de prestigiu ai intelectualității tehnice din lumile arabă și mediteraneeană pun la cale detronarea hidrocarburilor, hotărâți să smulgă energia necesară metabolismului planetar din... deșerturile Terrei! Căutați, ne spune, pe www.desertec.org și veți vedea ce ne bate la ușă. Și încheie cu o frază memorabilă, pe care, dacă aș conduce ultrabiro-crațicul organism UNESCO, aș cere să fie înscrisă deasupra tuturor tabelor negre din toate clasele tuturor școlilor Pământului: „În doar șase ore, deșerturile terestre primesc de la Soare echivalentul energiei pe care întreaga societate umană o consumă într-un an”.

...Plec de la Budapesta cu splendida poveste a prințului Hassan bin Talal și, în mintea mea bolnavă de viitor, încep să se înfățișeze silogisme inevitabile unui jurnalist de știință și, pe deasupra, scriitor de SF.

Încep să-mi fac socotelile.

Dacă, să zicem, vreodată, ne vom dori un organism planetar puternic (nu ONU, mortăciunea politică de acum, ci un guvern al Statelor Unite ale Terrei) și, odată instituit, acest Guvern ar decide că Sahara, Mojave, Taklamakan, Deșertul Libiei etc., etc. – căci de pustiri de nisip, din păcate, nu ducem lipsă – ar fi să devină stații-pilot pentru energeticienii „solari”, dacă bancherii, pentru a-și recăpăta cât de cât stima concetățenilor lor planetari s-ar arăta dispuși să investească în aventura energetică solară, dacă inventatorii Pământului ar fi stimulați să se aplece spre cerul luminat de soare și să ia în stăpânire astrul nostru, atunci, probabil, utopia ar fi realizabilă. Oricum, printul mi-a dat o idee strășnică pentru o povestire SF, gândeam atunci, am s-o scriu când mi-o cădea bine. Și îmi voi închipui în poveste că extraordinarii cercetători de la Institutul Weizmann din Israel vor fi întins mână petroliștilor algerieni și libieni și se vor fi decis să înceapă proiectul recuperării pustiurilor fierbinți, pentru binele întregii omeniri.

Și îmi situez întâmplarea cam prin anul de grație 2100.

Alexandru MIRONOV

Reflecții săptămânale

Săgețile de acasă

În China se povestea că un tânăr luptător și-a dorit să devină cel mai bun mânător al arcului din împărăție. Hotărârea sa l-a îndreptat până la urmă spre cel socotit arcașul fără egal: Xi Yu. Maestrul își trăia pe atunci bătrânețea într-o pădure îndepărtată, ascunsă de munți și păzită de răurile din miazănoapte. După trei ani cei doi s-au despărțit și tânărul nostru s-a întors în lume. Întâmpinat ca un erou, el a fost condus la palat și împărțat i-a pus întrebarea pe care toți o murmurau:

- Ai devenit arcașul cel dintâi?

S-a făcut liniște, în așteptarea răspunsului. Cu arcul în mână, discipolul a făcut o plecăciune și a întregat la rândul său: - Mărite împărat, ce este un arcaș?

Probabil că personajul din fața împăratului a învățat de la înțeleptul Xi Yu că desăvârșirea profesională te face să uști că practici o meserie. Arcașul ești chiar tu, numele tău ține locul activității tale; ești ceea ce te preocupă. Separarea dintre viața de acasă și cea de la serviciu este lipsită de sens. Un adevărat arhitect nu devine la terminarea programului altceva, lucrul pe schițe nu este o întrerupere în existența lui firească. Un profesionist nu lucrează așteptând ora 16 sau 18, după caz, pentru a reveni la normalitatea sa.

Ce s-ar fi întâmplat cu arcașul chinez dacă meseria pe care o iubea nu ar fi avut căutare, dacă, așa cum spunem astăzi, nu exista cerere pe piața muncii?

Probabil ar fi devenit fierar sau cizmar, adaptându-se la mersul economiei. Cu siguranță, însă, ar fi așteptat cu nerăbdare sfârșitul zilei de lucru, pentru a-și întinde arce.

Atunci când aveți colegi care sunt mereu cu privirea pe ceas și numără zilele rămase până sâmbătă, ar trebui să știți că undeva, pe acasă, au, cu siguranță, o tolă cu săgeți.

Alexandru LUCINESCU

Sportul național al românilor, oina, condamnat la nedreaptă uitare

Printre valorile perene recunoscute ale neamului românesc se numără și un joc foarte dinamic și antrenant, denumit oina. Practicat la scară largă în urmă cu câteva decenii, oina se zbate acum într-un anonimat vecin cu uitarea. Doar câteva echipe în țară duc mai departe tradiția acestui joc deosebit. Federația Română de Oină și Asociația Oina încearcă să revigoreze sportul național românesc prin acțiuni diverse de popularizare, care sunt deschise iubitorilor oinei de toate vârstele.

Ne face plăcere să ne înscrim și noi în acest efort comun de menținere în viață a oinei, cu atât mai mult cu cât Spriu Haret, în anii 1892-1899, a pus bazele redactării regulamentului oficial al jocului de oină și a impus în școli jocul ca disciplină sportivă obligatorie. Lesne deci că legendarul Spriu Haret poate fi considerat „părintele spiritual al jocului de oină”.

În numerele noastre viitoare vom încerca să aducem cât mai multe informații din activitatea oiniștilor, în speranța că tradiția și valoarea culturală a oinei nu vor pieri.

Fotbal – Cupa Confederațiilor Brazilia triumfă în duelul celor două Americi...

Recent la Johannesburg, în Africa de Sud, a avut loc finala Cupei Confederațiilor, competiție ce reunește la start campioanele continentale. Gândită ca o ultimă repetiție înainte de Campionatul Mondial de anul viitor, competiția a propus două săptămâni de meciuri-spectacol. Finalmente, în ultimul act s-au întâlnit reprezentativa Braziliei și, surprinzător, formația Statelor Unite ale Americii.

Yankeri au început tare și la pauză conduceau deja cu 2-0. Selecționerul Dunga și-a cravașat elevii la pauză, aceștia ieșind pe teren mult mai motivați. „Cariocas” au reușit să întoarcă dramatic rezultatul câștigând cu 3-2. Brazilienii au intrat pentru a treia oară în posesia trofeului, iar forul mondial diriguitor al fotbalului va remedia deficiențele de organizare în perspectiva campionatului mondial.

Fragaria Cup, cea mai mare competiție fotbalistică juvenilă din Europa Centrală și de Est

Pe parcursul acestei săptămâni, la Presov, în Slovacia, are loc cea mai mare competiție fotbalistică internațională rezervată juniorilor cu vârste cuprinse între 8 și 15 ani. Fragaria Cup este deja un turneu tradițional, recunoscut și apreciat de UEFA. Competiția a avut la start din ce în ce mai mulți competitori, ediția din acest an reușind, la toate categoriile de vârstă, peste 400 de echipe. Ne face plăcere să constatăm că o pondere importantă a acestor echipe provine din România, care trimite la poalele munților Tatra numai puțin de 68 de echipe. Mai mulți tehnicieni ai echipelor de juniori și copii din țara noastră recunosc valoarea și competitivitatea turneului, spunând că este o experiență sportivă și nu numai pentru elevii lor.

Opinia națională va fi singurul organ de presă din țara noastră care va reflecta competiția din Slovacia.

Christian FRISK

Ecranul lui Buridan

Drumul oricărei prese politizate, scrise sau audiovizualizate, este de la rumoare la scandal. Traseul aista este un continuu proces de deformare mediatică, un suflu de cuvinte cât mai înflăcărate presărate acolo ca să iasă bine și colorat spectacolul. Niciodată valoarea nu s-e la suprafață decât dacă este ajutată, dacă este vandabilă și dacă apare ca un factor de legitimare a aluia de o desoperă. Au apărut și apar cărți foarte bune sau măcar serioase despre care nu suflă nimeni, nici un criticus, nici un cuvîntel, căci trebuie să fii al cuiva sau să intersecțezi orizontul de așteptare al altcuiva pentru a te vâri în seamă măcar vreun paparaf. Sunt jucate spectacole de teatru construite elastic și cu talent, degeaba, dacă nu sunt închivemisite de vreo legumă politică sunt trecute cu vederea. Gloriile de o stagiune nu se mai făc la ușa cafenelei (deși prostovanii cea de copchii de mahalagii cu bani gata șed ca vizitii în fața pieței Dorobanți, la poză, în birturile de fițe !). Totul este un măt unde se intercalează poșirca politică a vremilor noastre amestecată cu dorința de a ieși în drum, ca păduchele, a dragilor noastre personaje publice. Aceiași și mereu aceiași înși debitează fum din mahorca gândirii lor pe sponci și după dictate, ameiînd din ce în ce mai puțină lume.

Astfel, după formidabila palmă dată politicarzilor prin neparticiparea la vot a unui segment baban de peste 70 de procente (așa ceva nu s-a pomenit încă în juna noastră democrație admormită), s-au găsit teancuri de comentatori care să justifice pentru spectatorul pribegai incompetența abundentă. Lumea răde mazără de otevelu lui Gingirică, de parcă alelalte canale ar fi diferite. Pe toate, absolut toate, de la TVR 1 și până la inutilele euforia, disforia și cacofonia, nu se întâmplă nimic. Zgărieturi și sughițuri umane trec pragul micului ecran și cată să ne sufoco cu sentențele lor. Cine îi proiectează pe dânjși și cine le dă voie să vorbească ?

Patrimoniul cultural național – tot mai sărac

Dispar Casele memoriale din Rășinariul lui Cioran

În ultima perioadă, aflăm, tot mai frecvent, că alte valori din patrimoniul cultural național dispar ca prin farmec, fără ca cineva măcar să ne explice ce s-a întâmplat, momentul asumării răspunderii fiind ignorat sau permanent amănat.

„Paradisul terestru”, cum numea Emil Cioran Rășinariul său natal, avea patru Case memoriale, care, firesc, sporeau interesul turiștilor pentru vizitarea acestor zone fascinante. Acum, aici, doar Casa poetului Octavian Goga a rezistat tentativeilor sinucigașe ale celor chemați să asigure conservarea și protejarea acestor veritabile simboluri ale patrimoniului cultural național.

Nicăieri aerul, nici luna nu sunt ca la Rășinari. O vale de o frumusețe verde și sonoră care întipărește pe retină imagini parcă decupate din vis și care, o dată ce ai petrecut o zi aici, te îndeamnă mereu la reîntoarcere – nota, ușor nostalgic, cu sensibilitate, celebrul filosof.

Din nefericire, la Rășinari doar peisajele mai amintesc de parfumul, strălucirea de altădată.

Din neglijența și indiferența autorităților locale, Rășinariul nu mai are, pur și simplu, obiective turistice. Principalul punct de atracție era odată Muzeul Etnografic, cu exponate valoroase, amenajat în conacul boieresc al familiei Barcianu. Conacul însă a fost retrocedat, iar muzeul este înghesuit acum într-o fostă grădiniță. S-a pierdut tot ce a fost mai valoros, un conac de la 1800, foarte frumos. Ultimul urmaș al proprietarului a murit în urmă cu trei ani, era în vârstă, ajunsese în scaun cu rotile și nu avea copii. Muzeul era o donație către statul român în ’48, dar, cu legile noastre, s-a considerat că a fost vorba de o donație forțată. La parter a fost muzeu, iar la etaj au mai locuit urmașii. Primăria nu a refăcut imediat după incendiu acoperișul mistuit de flăcări și, între timp, a apărut un strănepot, din București, care a reparat extrem de rapid acoperișul, a intentat proces, soarta muzeului devenind dramatică, fiind, după un an de zile, scos și mutat într-o fostă grădiniță.

Nici casa filosofului Emil Cioran nu s-a bucurat de o mai mare grijă din partea autorităților. A fost vândută de părinții scriitorului și are acum regim de casă particulară. Nu poate fi vizitată, iar locatarii le interzic turiștilor accesul până și în curte. Muzeul Etnografic ar fi putut fi mutat acolo,

Luca Niculescu aista, un speaker de pe la un radiou colonial, pune întrebări scortoase, câteodată mai avide de impertinență, dar cam speriate. Firește, nu-i un prost de teapa lui alde Mândruliță sau Petrișor sau chiar Tatulescu sau Turcilici sau Tiriplici, cum îi zice că-i uitai numele ? Lumea s-a cam îndepărtat, bag seamă, de stilul încruntat al lui Cetepe și voiește niscai destindere. Totuși, nu văz detașare, umor, inteligență medie și constantă, numai răcnete, priviri scârțâite și întreruperi. Și încremenire într-o parte sau în ailaltă, în hâis sau în cea. Sigur că Bășescu, în sanatoriul nostru de mucava, este un personaj hazliu, deraiat și ușor gingaș la meninge, dar nu tot ceea ce execută are mireasmă de varză acră ! Nerecunoașterea lui alde Kosovo și retragerea din stupida agresiune lucrativă – pentru Imperiu – din Irak nu s-de colea. Sigur că întorlocarea cu Moldova și cu zgubilitul de Spanacșvili umbresc faptele cosmetizate cu bunăvoință! Nu se poate, este o lege simplă și aspră, nu ești credibil dacă zilnic te dai cătrănit. Uitați-vă cum au ajuns odăsea foi de pripas și de pomelnice dacă nu au ieșit din injuria pormită ? Oare de ce nu există nici un ziar, mă rog, oficial, de partid ? Dar bine că se dau premii pentru profesioniști – niște nechemăți care adună imagini terne și plimbă cuvinte neîntolite de sens, nește tinerei cu un fel de școală pripită și cu talent tuns zero. Cine sunt acești autodeclarați profesioniști ai tembelizunii, fosti propagandiști întrerupți, funești și dezastroși, ce au descoperit eroi printre legionarii din munți ? Că de cei tinerei, ce să vă spui, vă aduceți aminte de vreunul sau de vreuna care să dăinuiească și a doua zi după festivate ?

Vine la rând împănarea prostească și cu briantină. Frumos din partea lui Lucescu senior că a dat în lacrimi la decorarea cu un șiret. Dar adevrul iaște cum că îl mai performant antrenor român se cheamă Ștefan „Pisti” Covaci, de două ori câștigător de Cupa Campionilor cu marele Ajax al lui Crujiif, plus de vreo alte două, de nu ne înșelăm, pocale intercontinentale ! Italia, pentru M. Lucescu este un vis urât, acolo s-a

dacă primăria ar fi cumpărat casa dar, din cauza eternei subfinanțări, n-a făcut-o.

Bucureștenii sunt cei mai frecvenți vizitatori, între ei, grupurile de elevi cu profesori lor, de la diferite școli și licee din Capitală, fiind de-a dreptul impresionați de tot ce menține încă farmecul acestei zone.

Semn tonic, reconfortant că interesul turiștilor pentru a poposi pe aceste meleaguri încărcate de semnificații este încă viu, că și acest amănunt esențial poate va mișca autoritățile, va impulsiona preocupările lor în găsirea unor soluții, miraculoase ori nu, de readucere în patrimoniul cultural a acestor Case memoriale din tezaurul muzeal al Rășinariului, atât de îndrăgit și evocat de Emil Cioran. Ar fi un nobil demers de restituire.

A.D.

Foto: Arhivă personală, autor: Theodor Damian

Al 44-lea Congres Internațional de Studii Medievale Universitatea de Vest, Kalamazoo, Michigan

Prof. univ. dr. Theodor DAMIAN

Nu de mult, a avut loc la Universitatea de Vest din Kalamazoo, Michigan, Congresul Internațional Anual de Studii Medievale, care întrunește de fiecare dată în jur de 6000 de participanți, experți în medievalistică din toată lumea.

Cu peste 600 de sesiuni, fiecare sesiune cu trei sau patru prezentatori, sponsorizate de peste 200 de instituții academice, Congresul a reprezentat un forum de comunicare a cercetării în domeniu, de analiză și interpretare și discuție.

La acest congres, cel mai mare de acest fel din lume, Universitatea

Spiru Haret a fost reprezentată de prof. univ. dr. Theodor Damian, din New York, care a susținut lucrarea cu titlul: „Gregory of Naziansus. When Greek Philosophy meets Christian Poetry”. Această lucrare a fost prezentată în cadrul Secțiunii intitulate *Medieval Patrimony*

Preserved by the Autochtonous Romanian Byzantine Art of the Eastern Orthodox Monasteries and Churches in Romania.

În același timp, Theodor Damian a prezidat alte două sesiuni, prima cu titlul: *Spirituality and Patristic Literature of the Thraco-Geto-Dacian Holy Fathers of the Eastern Orthodox Byzantine Romanity in Europe and Asia Minor*; iar a doua cu titlul *Historical Thraco-Geto-Dacian Cultural and Artistic Background and Its Medieval Monuments and Influences in Europe and Asia Minor*.

Toate cele trei sesiuni amintite au fost organizate de scriitorul și teologul George Alexe, din Detroit, Michigan, și sponsorizate de Institutul Român de Teologie și Spiritualitate Ortodoxă din New York.

Pe lângă profesorii români, care și-au prezentat lucrările în aceste

terfelit la Inter și a obținut ultimul loc, din Serie B ! Și ce atăta enteres pentru performanța lui R. Lucescu, adecă ăl junior ! Stați, oleacă, să-l vedem cu Serbia și cu Franția, după aia mai ședem la taclale ! Stilul nostru, heuripust, iluzorii și fetișizator. Ca și cel demolatoriu la poruncă, precum al ageamiilor reconfigurați în analiști care, ca o pompă aspiratoare-respingătoare, emană arierpanseuri critice împachetate în diktat. Toți nu mai pot de dragul peremeului și de prezența lui eba. Eba sau Aba Elba asta este un fel de cișmea, perucă sau bacterie, nu știm sincer ce înseamnă inițialele respective, acronim bre, și de aceea ne scapă existența ei ! Sau a lor ! Dar ce să spun, parcă ăilalți de se duc la europene cum sunt ? Vadim este citit, talentat și foarte bun gazetar – să faci dintr-o revistă un partid nu a fost la îndemâna lui Manolescu, de-un par exemplu ! Dar ce, Preda, Tru și Macovei sunt mai breji decât Becali ? Să fim serioși, o apă și un pământ, ba machedonul nostru e autentic. Vorba ceea, să te ferească Dumnezeu de prostul cu școală ! Să nu ne ducem tocmai până la Jose Bove, ci să adăstăm la vecinii noștri din stricta apropiere, stați liniștiți să vedeți cum fiecare pasăre pre limba ei maternă se va face de răs ! Vezi Doamne, au intrat numai extremiști ! Mai degărab au intrat în jănere antipoliticiarii, căci lumea a văzut cum alternața asta stângă-dreapta tot o fugă după posturi este și tot un fel de partid unic. De altminteri, la multe case mari guvernele sunt un melanj de ambele două, pe la nemți, puțin pe la franțuji, prin Israel, pe la noi, prin băttură ... Popoarele nu au fost atât contra Stângii, cât contra construcției ăsteia europene de până acum (construcție socialistă de altfel). Iar Dreapta lor, să le deschidmă mintea analișilor de televizor, de cele mai multe ori este mai la stângă decât Stânga noastră de miliardari de carton ! Conservatorii evropenești se orânduiesc în Partidul Popular și doresc să conserve tradițiile locale. Noi ce să punem în conserve ?

Nicolae ILIESCU

La Academia Română A fost lansat ultimul volum (VII) din Dicționarul General al Literaturii Române

O coincidență fericită a făcut ca momentul lansării acestui volum să aibă loc chiar în ziua aniversării a 110 ani de la nașterea scriitorului George Călinescu – 19 iunie (1899-1965), fiind declarată Ziua Institutului de Istorie și Teorie Literară al Academiei Române, care-i poartă emblematic numele.

Cu acest prilej – o adevărată sărbătoare a culturii – a fost organizată în Aula Academiei Române o sesiune de comunicări în cadrul căreia a fost lansat și cel de al VII-lea volum din *Dicționarul General al Literaturii Române*. De fapt, finalizarea Dicționarului se adaugă altor proiecte academice fundamentale, cum sunt: Tratatul de Istorie a Românilor, fascimilarea Caietelor eminesciene, Noua Gramatică a Academiei Române, Micul Dicționar Academic și multe alte lucrări de anvergură națională.

S-a apreciat că Institutul „*G. Călinescu*” reprezintă un spațiu privilegiat al cercetării, o veritabilă școală de cercetare, unde se formează specialiști și se realizează proiecte de interes științific național. Dintre publicațiile editate de Institutul *G. Călinescu* s-au detașat, prin monumentalitate, prin valoare, marcând definitivior activitatea acestuia și viața intelectuală, în general: „Istoria literaturii române în monografii”, „Istoria literaturii române, Folclorul. Literatura română în perioada feudală”, „Bibliografia relațiilor literaturii române cu literaturile străine în periodice”, „Dicționar de termeni literari”, „Dicționarul cronologic al literaturii române”, „Opere G. Călinescu”.

În legătură cu Dicționarul General al Literaturii Române s-a subliniat că este un dicționar complet, fiind rezultatul activității științifice care s-a desfășurat timp de 15 ani, reprezentând rodul muncii a peste o sută de cercetători. Dicționarul reunește circa 6.000 de articole în 5.488 pagini și a fost inclusî folcloriști, memorialiști, traducători din și în limba română din țară și din străinătate, teologi, filologi care au scris studii și tratate de istorie a limbii române literare, publicații literare și culturale, ziare care au avut pagini literare, colaborând cercetători de la institutele academice din București, Iași, Timișoara, profesori și critici.

În *Prefața* semnată de academicianul Eugen Simion se subliniază că „Dicționarul adună la un loc pe toți cei care au scris și scriu în limba română. Și, dacă scriu bine, ei servesc națiunea și spiritualitatea română, reușind să contureze granițele spirituale ale românității”.

La Sala de expoziție „Th. Pallady” a Bibliotecii Academiei Române a fost vernisată expoziția dedicată lui G. Călinescu, despre care au vorbit acad. Eugen Simion și Dan Hăulică, care cuprinde fotografii, manuscrise, publicații și cărți ale lui G. Călinescu.

Adela DEAC

Exilul românesc în contextul cultural-politic din Franța

Dan ANGHELESCU

În priplul nostru (pe mai mult episoade) prin realitățile exilului românesc nu putem face abstracție de contextul cultural-politic din Occidentul care i-a primit pe conaționali noștri. Franța, prin spiritul de libertate care din totdeauna a animat-o, prin tradițiile de ocrotitoare a exilaților din întreaga lume, era firesc să-i atragă pe exilați români care o considerau ca o a doua patrie. Erau întrevăzute justificări atât în latinitatea limbii, cât și în influența pe care cultura franceză o exercitase asupra intelectualității din România de-a lungul timpului. Această stare de lucruri suferea, totuși, schimbări esențiale.

Astfel, cum mulți dintre români își găsiseră o a doua patrie în Franța, considerăm necesară o scurtă privire către realitățile politice (cu vizibilită determinare asupra fenomenului cultural) ale acelor ani.

Un fenomen poate fi cuprins și înțeles cu adevărat numai în întregul determinațiilor sale, numai din perspectiva sub care au avut loc desfășurările lui.

În 1906, prefațând volumul intitulat *Chipul morții*, Stéphane Courtois încrimina „inconștiența parlamentarilor” europeni din Europa Occidentală care refuzaseră să voteze recomandările rezoluției Comisiei Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la condamnarea oficială a crimelor comise în regimurile comuniste totalitare. Subliniind caracterul judicios al documentelor europene, el accentua nevoia unei pedagogii care să aducă în vizibilul generațiilor tinere dimensiunea criminală a regimurilor comuniste. *Realitatea* pe care o incrimina Stéphane Courtois devenise evidentă încă din momentul apariției aceluai amplu și cutremurător volum intitulat *Cartea neagră a comunismului*, elaborat sub directa lui coordonare.

Evenimentul declanșă în presa franceză de stânga o furibundă campanie de atacuri asupra autorilor și a respectivului opus. Imperturbabil, istoricul va oferi însă și explicația: „A fi de stânga și francez înseamnă, în cele mai multe cazuri, a fi complet leninisto-

stalinist. Nu se poate intra nicum în dialog cu acești oameni: devin complet nebuni dacă este pus în discuție, în vreun fel, comunismul; cu toate acestea, adevărul despre miturile fondatoare trebuie făcut public, chiar într-un mediu cultural ostil. /.../ Comunismul rămâne o problemă de actualitate; există o moștenire a comunismului în fiecare țară din Răsărit și din Apus, deși ea nu este de același tip”. Imediat după al Doilea Război, Partidul Comunist Francez (PCF) căpătase o forță considerabilă și prin aceea că valorifica, în propriul interes politic, victoria sovietică împotriva nazismului. Antifascismul devenise pretextul comod și PCF se erija în purtător de stindard al comunismului sovietic. Pe acest temei *el refuza să admită că, în Europa Centrală și de Est eliberarea de nazism nu însemna libertate. Afiliat la Internaționala Comunistă, membrii săi acceptaseră necondiționat orientările ei direcționate exclusiv către distrugerea societății „capitaliste” și a democrației „burgheze”, prin pregătirea războiului civil. După anii ’20 PCF, complet bolșevizat, abandonase întreaga conducere a cadrelor formate la Școala leninistă internațională de la Moscova, susținând toate acțiunile URSS-ului. Astfel vor fi aprobate cu fervoare procesele de la Moscova, Marea Teroare, sovietizarea violentă a țărilor din Est, zdrobirea revoltei din Berlinul de Est (1953), a revoluției maghiare din 1956, Primăvara de la Praga (1968) și practica politică se va baza pe violență verbală, intimidări fizice, mergând până la asasinat politic.*

Situația este descrisă cu deosebită acuitate de Monica Lovinescu în jurnale și volumele sale de memorii : „...dacă în viața politică domina dreapta, intelectualii nu numai că se situau la stânga, ci erau, în majoritate, deja sovietizați mintal. Cine n-a încercat – așa cum au făcut-o câțiva dintre noi – să deschidă ochii intelectualilor de aici, să-i sensibilizeze la tragedia semenilor din Est, văzându-se respins ca fascist de îndată ce se declara anticomunist (*l’anticommuniste est un chien* - spunea dragălaș Jean-Paul Sartre),

nu-și poate da seama de climatul în care s-au instalat primii exilați. /.../ Moscova dicta în viața intelectuală franceză nu numai prin membrii Partidului Comunist Francez, dar și prin agenți intelectuali.”

Nu numai refugiații din Est, care erau considerați în corpore fasciști, ci și toți cei care contrariau în vreun fel adeviziunea la stalinism erau ostracizați fără drept de apel. Asupra lor se „organiza” o tăcere generală și Monica Lovinescu reamintește că presa franceză n-a pomenit nimic despre o serie de cărți importante, cum au fost cartea despre Stalin a lui Boris Souvarine (refuzată în anii ’30 de Gallimard și intens boicotată după apariția la o altă editură), cartea Jeannei Hersch (*Idéologies et réaliéts*), fostă studentă a lui Karl Jaspers, profesoară de filosofie la Universitatea din Geneva (care situa partidul comunist în ... extrema dreaptă a eșchierului politic) ori cartea lui Raymond Aron (*L’opium des Intellectuels*), „implacabilă radiografie a mentalității elitelor pariziene drogate cu ideologie.” La limită e de ajuns și să reamintim celebrele procese „Kravcenko”, „L’internaționala des Traîtres”, sau cel al lui David Rousset (primul care adusese în atenție lagărele de concentrare sovietice în comparație directă cu cele naziste, un subiect care până și în anii 2000, potrivit spuselor Monicăi Lovinescu, continua să fie iritant pentru stânga intelectuală din Franța), spre a putea reconstitui atmosfera irespirabilă în care exilul românesc trebuia să depășească numeroasele dificultăți pentru a reuși să își aibă un glas propriu. Așa se face că îi vom da dreptate lui Hans-Georg Gadamer, atunci când acesta spune că „experiența cea mai funestă cu care a avut de-a face umanitatea secolului nostru este aceea că rațiunea însăși este coruptibilă.”

Cât despre intelectualii români din Franța să ne (re)amintim că nu cu mult înainte mai existase un precedent celebru: Panait Istrati. Despre el s-a spus că nu a fost ucis numai de morbul fizicii, ci și de campania dezlanțuită împotriva lui de comuniștii francezi. Mărturiile lui Boris Souvarine sunt edificatoare. În 1927, Panait Istrati – la ora aceea scriitor celebru și simpatizant

Acesta era, așadar, climatul pe care nu-l prevăzuseră și în care se văzuseră siliți să trăiască mulți dintre intelectualii români. Se înțelege, totodată, că presa și îndeosebi revistele literare ale exilului românesc nu aveau să ia naștere într-un spațiu idilic, ci în confruntare, în restriște, cu renunțări, dar și în durerea depărtării de țară a celor ce făceau mari sacrificii să continue prin ele cultura română.

Programele Televiziunii *România de Măine* și *RRM Student FM*

TVRM Educațional

LUNI – 6 iulie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:05 **Drumuri, drumuri** drumetii (r)
 07:05 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Lauri pentru liceeni** (r)
 08:30 **Virtuți și vicii** – Preluare TVRM Cultural
 09:00 **Românul, cetățean european** – Preluare TVRM Cultural
 09:20 *Promo USH*
 09:30 **Film serial: Dragoste oarbă** – Filipine (r)
 10:30 **Academica – Ateneul artelor**, Emisiune de Mircea Micu (r)
 11:30 **Galele TVRM organizate de Societate Națională *Spiru Haret* pentru Educație Știință și Cultură și Consiliul Județean Galați** (r)
 13:20 *Promo USH*
 13:30 **Din sălile de concert**, Emisiune de Mihai Dărie
 14:00 **TVRM-edicina**, Prof. univ. dr. Dorin Sarafoleanu la dispoziția dvs.
 14:58 *Promo USH*
 15:00 **Film documentar: Lumea tehnologiei**
 15:30 **Lauri pentru liceeni**, Emisiune de Cristina Matei
 16:00 **Film serial: Cavalerii cerului** – Franța (ep.1)
 16:30 **TVRM la munte și la mare**
 17:00 **Consum cultural – preluare TVRM Cultural**
 17:58 *Promo USH*
 18:00 **Grădina cu statui**, Emisiune de Neagu Udroui
 19:00 **Viață sănătoasă în mediu sănătos**, Emisiune de Simona Șerban
 19:30 **Viața ca un spectacol**, Emisiune de Viorel Popescu
 20:00 **Apel telefonic**, Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Academica – Știință**, Emisiune de Alexandru Mironov
 22:00 **Film serial: Dragoste oarbă** – Filipine, 2002 (ep. 14)
 23:00 *Promo USH*
 23:00 **Comentariul zilei**, Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Apel telefonic** (r)
 01:00 **Academica – Istoria care doare** (r)
 02:00 **Lumea văzută de aproape** (r)
 03:00 **Contrapunct** (r)
 04:00 **Suflet de femeie** (r)
 05:00 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)

MARȚI – 7 iulie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Viața ca un spectacol** (r)
 06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
 07:10 *Promo USH*
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Hăreștiți** (r)
 08:30 **Nimic fără lege** – Preluare TVRM Cultural
 09:00 **Gândești, deci există** – Preluare TVRM Cultural
 09:30 **Film serial: Dragoste oarbă** (r)
 10:30 **Doctor de inimă albastră**, Emisiune de Dinu Maxer
 11:30 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi** (r)
 12:50 *Promo*
 13:00 **Invitatul de la ora 13**, Emisiune de Sorin Lupașcu
 14:00 **Teatru de marionete**, Emisiune de Viorel Popescu
 14:58 *Promo*
 15:00 **Film documentar: Lumea tehnologiei**
 15:30 **Hăreștiți**, Emisiune de Mugur Popovici
 16:00 **Film serial: Cavalerii cerului** – Franța (ep. 2)
 16:30 **TVRM la munte și la mare**, Emisiune de Sorin Lupașcu
 17:00 **Fan total estival – Preluare TVRM Cultural**
 17:50 *Promo USH*
 18:00 **Profil spiritual**, Emisiune de Valeriu Răpeanu
 19:00 **Provocările verii**, Emisiune de Teodora Zineă
 19:20 *Promo USH*
 19:30 **Caragiale în jurnale**, Emisiune de Viorel Popescu
 20:00 **Întâlnire cu folclorul**, Emisiune de Theodora Popescu

TVRM Cultural

LUNI – 6 iulie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Deutsche Welle** (r)
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Forum *Spiru Haret*** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:25 **Poeți și poeme**
 08:30 **Aplauze pentru hăreștiți** (r)
 09:00 **Clubul liceenilor** (r)
 10:00 **Știință și spiritualitate** (r)
 11:00 **Am venit cu drag la voi** (r)
 13:00 **Academica – Cărți în instanță** (r)
 14:00 **Ecumenica** (r)
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Cronica scepticului**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **Amfitrion Corina**
 18:00 **Seria cultural de seară**
 19:00 **Scena ca istorie**
 20:00 **Comoriile orașului**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Cultura unei generații**
 22:00 **Muzica anilor**
 22:27 **Poeți și poeme**
 22:30 **Film artistic românesc**
 23:50 *Promo*

MARȚI – 7 iulie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Capcana timpului**
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Seria cultural de seară** (r)
 09:30 **Gândești, deci există** (r)
 10:00 **Amfitrion Corina** (r)
 11:00 **Cultura unei generații** (r)
 12:00 **Doctor de inimă albastră** (r)
 13:00 **Invitatul de la ora 13 - direct**
 14:00 **Recital muzical**
 14:30 **Lecturi din Caragiale**
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Parodi press** (r)
 16:30 **Mapamond cultural**

Stimați cititori,
 Dorim să fiți partenerii noștri în elaborarea publicației *Opinia națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare.
 Așteptăm cu interes și propuneri privind conținutul publicației.

Dragi studenți!

Aveți întrebări la care doriți să primiți răspunsuri de la cadrele didactice? Vă rugăm să le transmiteți *Opinii naționale!* Tot aici veți găsi și răspunsurile. Transmiteți corespondența dumneavoastră la adresele:
 • Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București
 • e-mail: opinia@spiruharet.ro; opiniationala@yahoo.com
 Telefoane: 021.316.97.91 (telefon și fax)
 021.316.97.85; 021.316.97.86; 021.316.97.87 – interioare: 168 și 169

20:30 **Cronica ST**, Emisiune de Cristian Român
 21:00 **Academica – Istoria care doare**, Emisiune de Mircea Dogaru
 22:00 **Film serial: Dragoste oarbă** – Filipine, 2002 (ep. 15)
 23:00 **Comentariul zilei**, Emisiune de George Marinescu
 00:00 **TVRM-edicina**, Prof. univ. dr. Constantin Dumitrache la dispoziția dvs (r)
 01:00 **Academica – Economia, pentru cine?** (r)
 02:00 **Calendar cultural** (r)
 03:00 **Echipele „Gusti”** (r)
 04:00 **București, dragostea mea** (r)
 04:30 **Instituțiile statului** (r)
 05:00 **La hanul morăritei** (r)

MIERCURI – 8 iulie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Viața ca un spectacol** (r)
 06:40 **Din sălile de concert** (r)
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Performerii în arenă** (r)
 08:30 **Aplauze pentru hăreștiți** – Preluare TVRM Cultural
 09:00 **Comoriile orașului – preluare TVRM Cultural**
 09:30 **Film serial: Dragoste oarbă** (r)
 10:30 **În căutarea folk-ului pierdut** (r)
 11:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
 13:30 **Din sălile de concert**, Emisiune de Mihai Dărie
 14:00 **TVRM-edicina**, Prof. univ. dr. Alexandru Oproiu la dispoziția dvs.
 15:00 **Film documentar: Lumea tehnologiei**
 15:30 **Performerii în arenă**, Emisiune de Mugur Popovici
 16:00 **Film serial: Cavalerii cerului** – Franța (ep. 3)
 16:30 **TVRM la munte și la mare**, Emisiune de Sorin Lupașcu
 17:00 **La hanul morăritei – Preluare TVRM Cultural**
 18:00 **Confesiuni plastice**, Emisiune de Dan Mironescu
 19:00 **București, dragostea mea**, Emisiune de Viorel Popescu
 19:30 **Caragiale în jurnale**, Emisiune de Viorel Popescu
 20:00 **Generalul Cinema**, Emisiune de Mircea Dogaru
 20:30 **Popasuri de suflet**, Emisiune de Violeta Săreciu
 21:00 **Academica – Economia, pentru cine?**, Emisiune de Ilie Șerbănescu
 22:00 **Film serial: Dragoste oarbă** – Filipine, 2002 (ep. 16)
 23:00 **Comentariul zilei**, Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Teatrul de marionete** (r)
 01:00 **Academica – Cărți în instanță** (r)
 02:00 **Confesiuni plastice** (r)
 03:00 **Gazonul fierbinte** (r)
 04:00 **Pulsul pieței** (r)
 04:30 **Viață sănătoasă în mediu sănătos** (r)
 05:00 **Agricultura și alimentația** (r)

JOI – 9 iulie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Caragiale în jurnale** (r)
 06:40 **Din sălile de concert** (r)
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Zile de vacanță** (r)
 08:30 **Echipele „Gusti”** – Preluare TVRM Cultural
 09:30 **Film serial: Dragoste oarbă** (r)
 10:30 **Din lumea cu doruri multe** (r)
 11:30 **Dor de-acasa** (r)
 13:30 **Café concert**, Emisiune de Sorin Petre
 14:00 **TVRM-edicina**, Prof. univ. dr. Andrei Firiică la dispoziția dvs.
 15:00 **Film documentar: Lumea tehnologiei**
 15:30 **Zile de vacanță**, Emisiune de Mugur Popovici
 16:00 **Film serial: Cavalerii cerului** – Franța (ep. 4)
 16:30 **TVRM la munte și la mare**, Emisiune de Sorin Lupașcu
 17:00 **Sisteme de valori în criză – Preluare TVRM Cultural**

17:00 Gândești, deci există

17:30 **Clubul diplomaților** (r)
 18:00 **Seria cultural de seară**
 19:00 **Cultura corpului**
 20:00 **Nimic fără lege**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Ferestrele memoriei**
 22:00 **Muzică clasică**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Film artistic străin** (r)
 23:30 *Promo*

MIERCURI – 8 iulie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară** (r)
 07:30 **Muzică clasică** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Seria cultural de seară** (r)
 09:30 **Miorița**
 10:00 **Academica – Ateneul artelor** (r)
 11:00 **Filmul și istoria** (r)
 11:30 **Aplauze pentru hăreștiți** (r)
 12:00 **În căutarea folkului pierdut** (r)
 13:00 **Adevăratele stele** (r)
 14:30 **Comoriile orașului** (r)
 15:00 **Arta documentarului**
 16:00 **Miorița** (r)
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **Amfitrion Corina**
 18:00 **Seria cultural de seară**
 19:00 **Profil spiritual – Calendar**
 20:00 **Un actor și rolurile sale**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Echipele „Gusti”**
 22:00 **Virtuți și vicii**
 22:28 **Poeți și poeme**
 22:30 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi**

JOI – 9 iulie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Vorbii, scrieți românește** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Seria cultural de seară** (r)
 09:30 **Deutsche Welle** (r)
 10:00 **Amfitrion Corina** (r)

18:00 **Gazonul fierbinte**, Emisiune de Mugur Popovici
 19:00 **Un răspuns pentru fiecare**, Emisiune de Simona Șerban
 19:30 **Viața ca un spectacol**, Emisiune de Viorel Popescu
 20:00 **Întâlnire cu folclorul**, Emisiune de Theodora Popescu
 20:30 **Forum Național *Spiru Haret***, Emisiune de Ciprian Vasilescu
 21:00 **Academica – Cărți în instanță**, Emisiune de Florin Rotaru
 22:00 **Film serial: Dragoste oarbă** – Filipine, 2002 (ep. 17)
 23:00 **Comentariul zilei**, Emisiune de George Marinescu
 00:00 **TVRM-edicina** (r)
 01:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi** (r)
 03:00 **Istorie și istorii** (r)
 04:00 **Forum Național *Spiru Haret*** (r)
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Provocările verii** (r)
 05:00 **Miorița** (r)
 05:30 **Cronica scepticului** (r)

VINERI – 10 iulie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Caragiale în jurnale** (r)
 06:40 **Întâlnire cu folclorul** (r)
 07:15 **Comentariul zilei** (r)
 08:00 **Provocările verii** (r)
 08:30 **Amprente – Preluare TVRM Cultural**
 13:30 **Café concert**, Emisiune de Sorin Petre
 14:00 **România necunoscută**, Emisiune de Radu Pițigoi
 15:00 **Film documentar: Lumea tehnologiei**
 15:30 **Istorie și istorii**, Emisiune de Mircea Dogaru
 17:00 **Emisiune pentru copii – Preluare TVRM Cultural**
 18:00 **Ateneul artelor**, Emisiune de Mircea Micu
 19:00 **Legende de ieri și de azi**, Emisiune de Mugur Popovici
 19:30 **Pulsul pieței**, Emisiune de Ramona Ștefănescu
 20:00 **Apel telefonic**, Emisiune de George Nicolau
 21:00 **Casă dulce românească**, Emisiune de Cătălin Maximciuc
 22:00 **Film serial: Dragoste oarbă** – Filipine, 2002 (ep. 18)
 23:00 **Comentariul zilei**, Emisiune de George Marinescu
 00:00 **Invitatul de la ora 13** (r)
 01:00 **Apel telefonic** (r)
 02:00 **Galele TVRM** (r)
 04:00 **Din lumea cu doruri multe** (r)
 05:00 **TVRM-edicina** (r)

SÂMBĂȚĂ – 11 iulie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Jurnale în stil Caragiale** (r)
 06:30 **Casă dulce românească** (r)
 07:30 **Cronica ST** (r)
 08:00 **Deutsche Welle**, Emisiune de Diana Popescu
 08:30 **Stele de mâine**, Emisiune de Dumitru Lupu
 09:30 **Campionii verii**, Emisiune de Mugur Popovici
 11:20 *Promo*
 11:30 **Caragiale în jurnale**, Emisiune de Viorel Popescu
 12:00 **Agricultura și alimentația**, Emisiune de Gheorghe Predilă
 12:57 *Promo*
 13:00 **En garde!** Emisiune de Carmen Fulger
 14:00 **Universul cuvintelor**, Emisiune de Alina Ardeleanu
 14:30 **Adevăratele stele**, Emisiune de Sorin Lupașcu
 15:58 *Promo*

11:00 Profil spiritual – Calendar

12:00 **Café concert**
 12:30 **Echipele „Gusti”** (r)
 13:30 **Casă dulce, românească** (r)
 14:30 **Sisteme de valori în criză** (r)
 16:00 **Parodi press**
 16:30 **Mapamond cultural**
 17:00 **La Hanul Morăritei**
 18:00 **Seria cultural de seară** (r)
 19:00 **Doctor de inimă albastră**
 20:00 **Românul, cetățean european**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Istorie și istorii**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Deutsche Welle**
 23:00 **Clubul diplomaților**
 23:30 *Promo*

VINERI – 10 iulie 2009

06:00 **Parodi press**
 06:30 **Mapamond cultural**
 07:00 **Muzică populară**
 07:30 **Cafeneaua literară** (r)
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Seria cultural de seară** (r)
 09:30 **Cronica scepticului** (r)
 10:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi** (r)
 11:00 **Casa noastră** (r)
 12:00 **Exclusiv pentru premianți** (r)
 13:00 **Ferestrele memoriei** (r)
 14:00 **Teleenciclopedia valorilor românești** (r)
 15:00 **Teatru** (r)
 16:00 **Casă dulce românească** (r)
 17:00 **Scena ca istorie**
 18:00 **Cultura corpului**
 19:00 **Oameni care au fost**
 20:00 **Universul cuvintelor**
 20:30 **Muzică populară**
 21:00 **Ateneul artelor**
 22:00 **Muzică clasică**
 22:20 **Poeți și poeme**
 23:00 **Filmul și istoria**
 23:30 **Aplauze pentru hăreștiți**
 23:30 *Promo*

SÂMBĂȚĂ – 11 iulie 2009

06:00 *Promo*
 06:30 **Café concert** (r)
 07:00 **Deutsche Welle**
 07:30 **Muzică clasică** (r)

16:00 **Clubul diplomaților**, Emisiune de Mihaela Mihailide
 16:30 **Cinepanorama**, Emisiune de Eugen Atanasiu
 17:00 **Ilinca Dumitrescu și invitații săi**
 18:30 **Contrapunct**, Emisiune de George Marinescu și Simona Șerban
 19:30 **Am venit cu drag la voi**, Emisiune de Georgel Nucă
 21:30 **Lumea pe dos**, Emisiune de divertisment cultural-politic, Realizator Viorel Popescu
 22:30 **Film artistic românesc: Pe malul stâng al Dunării albastre** (1983), Regia Malvina Urșianu, Suntem în România, în preajma sfârșitului celui de-al doilea război mondial. O văduvă tânără și bogată trăiește pe proprietatea ei într-o mică societate închisă formată din: un majordom cu tendințe protectoare, fiica vitregă care o urșete, un ofițer german care o curtează dar, în realitate, vrea să găsească o listă cu spioni nașiști ascunsă de soțul decedat, un cumnat care caută aceeași listă și un prieten din tinerețe. Distribuția: George Constantin, Gheorghe Dinică, Forț Etterle
 00:00 **Adevăratele stele** (r)
 01:30 **Lumea pe dos** (r)
 02:30 **Academica – Știință** (r)
 03:30 **Am venit cu drag la voi** (r)
 05:30 **Clubul diplomaților** (r)

DUMINICĂ – 12 iulie 2009

06:00 *Promo USH*
 06:10 **Deutsche Welle** (r)
 06:30 **Cinepanorama** (r)
 07:00 **Cronica ST** (r)
 07:30 **Popasuri de suflet** (r)
 08:00 **Deschide cartea!**
 Emisiune de Alexandru Mironov
 08:30 **Lumină în suflet**, Emisiune de Sorin Bejan
 09:30 **Grădinița fermecată**, Emisiune de Carmen Fulger
 10:30 **Provocările verii**, Emisiune de Teodora Zineă
 11:00 **Suflet de femeie**, Emisiune de Eugenia Barbu
 12:00 **Scena ca istorie**, Emisiune de Violeta Săreciu
 13:00 **Cronica scepticului**, Emisiune de Cristian Român
 13:30 **Miorița – antologie de folclor tradițional**, Emisiune de Ioan Filip
 14:00 **Din lumea cu doruri multe**, Emisiune de Florin Racoci
 15:00 **Teatrul în fotoliul de acasă**, Emisiune de Viorel Popescu
 16:00 **În căutarea folk-ului pierdut**, Emisiune de Maria Gheorghiu
 17:00 **Din instituțiile publice**, Emisiune de George Nicolau
 17:30 **Dor de-acasă**, Emisiune de divertisment, Realizator Puiu Stoicescu
 19:30 **Doctor de inimă albastră**, Emisiune de Dinu Maxer
 20:30 **Galele TVRM organizate de Societate Națională *Spiru Haret* pentru Educație Știință și Cultură și Consiliul Județean Galați**, Emisiune de Georgel Nucă
 22:30 **Film artistic: Legende Dinastiei Han – Moartea lui Han Xin** (China, 2005). Regia: Wai Han Tao, Huang Wai Ming, Li Ji Qioang, Actor: Jacklyn Wu Chien Lien, Kristi Yeung Yu, Hu Jun, Xiao Rong Sheng. În anul 221 î.Hr., împăratul Qin Zheng a cucerit și unificat cele Șase State aflate și a inaugurat dinastia Qin, autointitulându-se Primul Împărat. Războinicii celor Șase State dezmembrate și-au unit forțele și s-au răscolit împotriva Dinastiei Qin, numai că a fost nevoie de multe lupte și acte de curaj ca să poată distruge puternica Dinastie Qin și să instaurze o nouă dinastie
 00:30 **Dor de-acasă** (r)
 02:00 **Scena ca istorie** (r)
 03:00 **Teatrul în fotoliul de acasă** (r)
 04:00 **Doctor de inimă albastră** (r)
 05:00 **Consum cultural** (r)

08:00 Stele de mâine

08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Lecturi din Caragiale**
 09:00 **Program pentru copii**
 10:00 **Universul cuvintelor**
 10:30 **Aplauze pentru hăreștiți**
 11:00 **La Hanul Morăritei**
 12:00 **Teatru**
 13:00 **Invitatul de la ora 13** (r)
 14:00 **Nimic fără lege**
 14:30 **Casa noastră**
 15:00 **Istorie și istorii** (r)
 16:30 **Cafeneaua literară**
 17:00 **Exclusiv pentru premianți**
 18:00 **Grădina cu statui – Lumea văzută de aproape**
 19:00 **Din lumea cu doruri multe**
 20:00 **Clubul liceenilor**
 21:00 **Film artistic românesc**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Academica – Cărți în instanță**
 23:30 *Promo*

DUMINICĂ – 12 iulie 2009

06:00 **Din lumea cu doruri multe** (r)
 07:00 **Știință și spiritualitate**
 08:00 **Stele de mâine**
 08:20 **Poeți și poeme**
 08:30 **Recital muzical**
 09:00 **Ecumenica**
 10:00 **Vorbii, scrieți românește**
 10:30 **Un actor și rolurile sale**
 11:00 **Café concert**
 11:30 **Românul, cetățean european** (r)
 12:00 **Grădina cu statui – Lumea văzută de aproape** (r)
 13:00 **Virtuți și vicii**
 13:30 **Adevăratele stele**
 15:00 **Societatea Națională *Spiru Haret***
 15:30 **Sisteme de valori în criză**
 17:00 **În căutarea folk-ului pierdut**
 18:00 **Teleenciclopedia valorilor**
 19:00 **Am venit cu drag la voi**
 22:20 **Poeți și poeme**
 22:30 **Capcana timpului**

100 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI CONSTANTIN NOICA

„Trebuie să mizăm totul pe cultură”

Se vor împlini, la 12 iulie, 100 de ani de la nașterea lui Constantin Noica. O personalitate care a marcat un drum în cultura noastră, nu numai în filosofia noastră, care a stârnit și stârnește controverse, care a avut o viață extrem de accidentată, din toate punctele de vedere, o viață care n-a cunoscut recompense sociale pe care le-ar fi meritat din plin; el nu a fost profesor la Universitatea bucureșteană și la nicio altă universitate, dar a cunoscut, timp de câțiva ani, închisoarea, în condițiile cele mai dure cu putință. Era un om aparte, un om care nu poate fi clasificat ușor și orice tendință de a-l așeza într-o parte sau într-alta eșuează.

Valeriu Râpeanu: Despre Constantin Noica stăm de vorbă cu domnul **Sorin Lavric**, care este, deopotrivă, medicinist, doctor în filosofie, autor de cărți și traduceri, printre care și *Noica și mișcarea legionară*. Titlul cărții domnului Lavric circumscrie o anumită perioadă pe care, repet, Noica a plătit-o din greu, care i s-a imputat adesea, care i se mai impută și astăzi. Meritul cărții domnului Lavric este legat de faptul că domnia sa nu se transformă într-un acuzator, ci, dimpotrivă, caută să explice, nu pentru a-l „absolvi” pe Constantin Noica, ci introduce destinul lui Constantin Noica în evoluția, involuția, contradicțiile societății românești. Pentru că, după părerea mea, din lectura cărții domnului Lavric, rezultă clar că nu putem privi pe Constantin Noica fără să înțelegem care a fost situația societății românești din acea vreme, despre care el vorbește în volumele sale de publicistică, scoase de Editura Humanitas, în îngrijirea celui mai bun editor de texte filosofice, domnul Marin Diaconu, care, totdeauna, då ediții științifice, deci ne ajută mult să înțelegem un artist.

Sorin Lavric: Un om care a scos din uitare foarte mulți autori interbelici, stând în arhive și aducând la lumină toată această activitate gazetară, care, altfel, s-ar fi pierdut. Și, din privința asta, Marin Diaconu este reprezentantul unei specii pe cale de dispariție, pentru că oameni cu pregătirea lui, cu stofa și răbdarea dânsului sunt tot mai rari.

Valeriu Râpeanu: Revenind la Noica, domnule Lavric, cum vi se pare evoluția sa, pentru că pe el trebuie să-l încadrăm într-o generație. Mircea Vulcănescu se născuse în 1904. Vorbim de oamenii pe care-i citați. Comarnescu, în 1905, Eliade, în 1907, Noica, în 1909, Cioran, în 1911. Comarnescu vorbea despre „nefericita lui generație”. În definitiv, de aici, cei care au avut un destin fericit sunt Eliade și Cioran. Vulcănescu moare în închisoare, Noica cunoaște închisoarea, o spune clar. Comarnescu nu a fost arestat, dar din 1948 până în 1955 a trăit în condiții de viață degradante ... A revenit, dar tot înfricoșat, cu foarte grele împrejurări de viață etc. Deci, aceștia doi și dacă-l adăugăm și pe Eugen Ionescu. Deci, o generație sfâșiată, o generație care a însemnat foarte mult în anii '30, așa cum spuneți și dumneavoastră. Cum îl situați dumneavoastră pe Constantin Noica în această „constelație”, să zicem așa, să folosim un termen mai uzual?

Sorin Lavric: Chiar dacă generația lor este o generație nefericită, de vreme ce ei înșiși așa se numeau, de vreme ce noi, astăzi, continuăm să vorbim despre ea, înseamnă că generația lor este un reper în istoria noastră. Acesta ar fi primul lucru pe care l-aș spune. Apoi, dacă e să-l așez pe Noica în cadrul acestei generații și încercând să-l priveșc de-a lungul vieții lui, așa spune că există doi Noica: există Noica interbelic și apoi există Noica postbelic. Când spun că există doi Noica, mă gândesc numai la viața lui, care a avut acele frângeri, care rupturi dramatice din cauza episodului său politic, dar mă gândesc și la felul în care și-a gândit opera. Creația din perioada interbelică se deosebește de creația postbelică a aceluiasi Noica. Și nu este vorba de modificarea climatului, ci de faptul că însuși vizuinea lui Noica s-a schimbat. Noica s-a maturizat târziu, a devenit cu adevărat un gânditor abia după cel de-al Doilea Război Mondial, și abia atunci putem vorbi de Noica filosoful. În schimb, în perioada interbelică, avem de-a face cu un eseist scripitor, cu un traducător din Descartes, și în același timp cu un intelectual cu o anumită priză la public. Dar acel Noica, oricât de scripitor și oricât de incântător ar fi fost ca prezență culturală sau ca stil livresc, nu era încă o figură de prim plan. În perioada interbelică, Noica nu avea notorietatea și rangul la care ajunseser Mircea Eliade și Cioran. Era încă o figură de rangul al doilea. El a devenit cu adevărat Noica, în mod paradoxal, abia după ce viața i s-a frânt și abia după ce a trebuit să înfrunte această presiune a unui regim care amenința să-l distrugă – și anume comunismul. Deci, Noica, în mod paradoxal, a devenit marele Noica în timpul comunismului.

Valeriu Râpeanu: Da, după 1965, când a publicat și foarte multe cărți: *Eminescu, Rostirea filosofică românească* ...

Sorin Lavric: ...în 1970, apoi, *Creație și frumos în rostirea românească*, în 1973, *Sentimental românesc al ființei*, în 1978, acestea legate de specificul românesc, și, apoi, cărțile lui de ontologie propriu-zisă: *Dăruirea într-o ființă*, din 1981, și apoi *Scrisori despre logica lui Hermes*, din 1986.

Valeriu Râpeanu: Vedeți, este totuși o operă elaborată într-un timp scurt

Sorin Lavric: A scris cam 12 titluri în perioada postbelică, iar în perioada interbelică a publicat opt volume de sine stătătoare, pe lângă traduceri și pe lângă publicistica pe care atunci nu apucase s-o strângă în volume.

Sorin Lavric: Interbelicilor, când făceau gazetărie, aveau conștiința aceasta a efemerității, a activității în sine, și tocmai de aceea nu puneau mare preț pe ea și nu aveau ambiția de a își vedea toate articolele străne în copertile unor volume. Poate așa se explică. Nae Ionescu avea o părere a sa față de ideea de posteritate a operei, în genere...

Valeriu Râpeanu: Iar despre articol, spune că este scris în freazăl zilei ...

Sorin Lavric: Și că valabilitatea lui se mărginește la acea zi, la acea săptămână și atât.

Valeriu Râpeanu: Noica, publicistul, și dumneavoastră faceți dese referiri în carte: publicistul Noica explică atitudinea lui de atunci și poate chiar și de mai târziu. De ce a ajuns unde a ajuns, e explicat în carte. Nu prin profesii de credință, ci prin ceea ce spune, de exemplu, *Legenda partidelor mari*, articol din 1934. E un articol, cum să spun, aproape profetic, legat de acea „rotativă politică” a României din vremea respectivă, sau *Ce face tineretul?* Este un articol

practic actual, sunt câteva luni încheiate de când nu se mai vorbește despre tineretul politic ș.a.m.d. Este un articol care ar trebui, eu nu zic recitit, eu zic citit de oamenii noștri politici. Și de cei mai mulți, recitit, pentru că, între timp, tineretul stă, ce ar putea să facă? Timpul lucrează singur pentru el, timpul compromite oamenii și-i scoate din circulație, timpul îi suprimă pur și simplu etc.

Sorin Lavric: Știți care este paradoxul unor asemenea fraze? Astăzi, totuși, ele pot fi înțelese teoretic, desprinde din context. Dar, totuși, ca să-l înțelegem pe Noica și ca să înțelegem generația lui, trebuie obligatoriu să cuplăm personajul Noica cu spiritul acelei epoci. Dacă-l desprindem din context și-l gândim așa, în imponderabilitate, nu avem cum să intuim resorturile psihologice și culturale, care l-au făcut să urmeze drumul ce l-a avut în perioada interbelică.

Valeriu Râpeanu: Dumneavoastră spuneți: Nae Ionescu a jucat rolul în atragerea lui spre extrema dreaptă. El n-a fost, ca Mircea Eliade, încă de la început, un adept necondiționat al lui Nae Ionescu

Sorin Lavric: Nu a fost pentru că structura lui interioară nu predispunea pentru o activitate politică. El nu avea propensiune socială; Noica era genul de intelectual retras, care prefera să stea în ungherul lui, în turnul lui de fildeș, și acolo să-și construiască un univers interior, în care să se simtă bine. Și pasiunea lui a fost tot timpul îndreptată către o viață consumată exclusiv în numele unor valori spirituale și culturale. Prima lui carte, publicată în 1934, *Mathesis sau bucuriile simple*, vorbește numai despre felul în care un om se poate împlini, trăind numai în cultură și numai în spirit, întorcând pur și simplu spatele vieții, cu bucuriile ei joase. Ba, mai mult, întorcând spatele întregii comunități și mentalități, care, într-un fel, este contagioasă și-l coboară pe intelectual, îl împiedică să trăiască la nivelul pe care-l visam noi ca trăirea vieții în spirit. Paginile pe care le scrie el în *Mathesis* despre intelectualul care vrea exclusiv să trăiască în numele spiritului, în numele ideii, disprețuind tot ceea ce înseamnă viață obișnuită, sunt niște pagini într-un fel premonitorii pentru evoluția pe care Noica a avut-o chiar și după perioada postbelică. Pentru că Noica a avut o structură ascetică și nu și-a văzut viața împlinindu-se decât în această mătăcă a culturii. Dacă, totuși, în perioada interbelică, viața lui Noica a ieșit din matca exclusivă intelectuală-culturală-spirituală și a căpătat o angajare politică, este grație variabilelor acestei epoci, spiritul acelei epoci care s-a impregnat în Noica și în generația lui. Deci nu putem înțelege angajarea legionară a lui Noica decât dacă ținem seama de ce s-a întâmplat atunci, de faptul că românii trăiau cu teama că revoluția bolșevică va veni în țară, de faptul că generația lui Noica trăia cu oroarea și cu disprețul vădit și manifest față de ceea ce însemna clasa politică de atunci, începând cu regele Carol al II-lea și terminând cu guvernele pe care le schimba cum vroia, și continuând cu problemele strict concrete din societatea de atunci. Toate acestea: afacerile, corupția, toate lucrurile acestea s-au strâns într-o stare de frustrare, frustrare generației tinere, generația tânără însemnând mai cu seamă tineretul universitar, studențimea, și această mișcare de frustrare, de revoltă a încercat să-și găsească deșeurii, supape. Au fost mai multe variante de mișcări, cum să le zic eu, de revoltă, culminând în mișcări de tip naționalist de extremă dreaptă. Dintre acestea, cea care a canalizat până la urmă și a strâns toate vlagă aceea revoltată a tinerimii a fost mișcarea legionară. De ce tocmai mișcarea legionară și nu alte curente, cum a fost mișcarea lui A.C. Cuza? Pentru că aceasta se explică și prin spiritul epocii și prin faptul că în fruntea acestei mișcări au existat niște lideri care au putut să atragă mult, într-o măsură mult mai mare apetitul revoltat al tinerilor, decât alți lideri.

Valeriu Râpeanu: În orice caz, era perioada de dinainte de Primul Război. Poate, e mult spus, mulți îl ascultau. După părerea mea, îl priveau ca pe ceva care venea de departe, și care trebuia lăsat acolo departe, nederanjat. Adică, s-a petrecut ce se petrece după orice schimbare. Și la noi a fost o schimbare, în România Mare, pe care, de fapt, o arată și Mircea Eliade, în romanele lui *Întărcarea din rai* și *Huliganii*. Este clar ceea ce spuneți dumneavoastră, este transfigurat de Eliade în aceste două romane ale sale.

Sorin Lavric: Da. Este radiografia romanțată a epocii de atunci. Ceea ce este straniu, la Noica, este că multă vreme s-a ținut în expectativă, și s-a opus oricărei angajări de tip social sau politic, spunându-le colegilor lui de generație: eu sunt o structură intelectuală de tip ascetic, n-am înclinații sociale, eu sunt un spirit de dreapta, dar spiritul meu de dreapta se va manifesta exclusiv cultural și nu politic. Și rezistență, opoziția, într-un fel mefiența lui Noica a durat foarte mult, aproape până în 1936-1937, în condițiile în care mișcarea legionară a ajuns la București, în 1930. În 1930, Codreanu era deja deputat în Parlamentul României. Deci, vreme de șase ani de zile, Noica a stat deoparte, neangajându-se în nici un fel. Când a făcut-o, a făcut-o cu acei zel al prozelitului care se convertește brusc la o cauză, adică trece dintr-o stare evazivă, retrasă, cu rezerve interioare, într-o stare de dăruire completă. Deci, a avut, cum să zic eu, entuziasmul fanatic al neofitului, care a durat câteva luni, și mai cu seamă în perioada guvernului Antonescu-Sima, când Noica a fost redactorul șef al oficiosului *Bunavestire*.

Valeriu Râpeanu: Dumneavoastră aduceți și argumente, printre care, așa cita din cartea dumneavoastră, momentul în care el îi scrie lui Petru Comarnescu, prieten bun, coleg de generație, dar nu numai atât...

Sorin Lavric: O scrisoare de la Paris, că intrerupe colaborarea cu Editura Fundațiilor Regale, unde urma să publice traducerea din

Descartes. De ce vroia să întrerupă colaborarea cu Editura Fundațiilor Regale, pentru că era patronată de regele Carol al II-lea, care era privit de Noica și de colegii lui ca fiind asasinul moral...

Valeriu Râpeanu: Din ordinul direct al căruia fusese omorât Corneliu-Zeala Codreanu. Gest pe care Mircea Eliade nu l-a făcut. Că dumneavoastră vorbeați de el, că după ce a ieșit din lagăr Rosetti, adică prof. Al Rosetti, a fost editorul din fericire, un om de mare gust și de mare probitate din toate punctele de vedere. Noi l-am cunoscut și am vorbit adesea cu dânsul, Eliade a fost ajutat, și spune și în *Memorii*, după ce a ieșit din lagăr i-a dat traduceri, i-a dat să publice la revista Fundațiilor, el publică la revista Fundațiilor și în 1940, când scrie articolul despre Bogza, de exemplu. Deci, el nu a rupt relațiile, cum a rupt Noica

Sorin Lavric: Asta se explică prin ceea ce spuneam mai înainte, zelul acesta al neofitului, împins până la fanatism. Dar cel mai important

Sorin Lavric: Este titlul unui articol, însă titlul acesta i-a fost inspirat lui Noica de cuvintele pe care Codreanu i le-a adresat lui Iorga în momentul în care Iorga a salutat faptul că guvernul Tătăărăscu închisese toate restaurantele legionare. La declarația de adeziune a lui Iorga la „această atmosferă printre furculițe și pahare”, Codreanu îi scrie o scrisoare deschisă lui Iorga, unde, printre altele, folosește și această expresie: „ești necinstit sufletește și până în ultima clipă a vieții mele o să te privesc așa cum meriți”. Cuvintele acestea s-au întipărit în memoria legionarilor și au fost folosite mereu ca reproș, mereu, împotriva lui Iorga. Și, într-un fel, faptul că Iorga a ajuns să fie omorât de legionari, tocmai de aici i s-a tras, de la acest mic conflict iscat între el și Codreanu

Valeriu Râpeanu: Pentru faptul că, deși Iorga și-a retras plângerea penală împotriva lui Corneliu Zelea Codreanu – este un episod în cartea mea *Iorga 1940-1947*, în care am făcut și

Opera

- 1934 - *Mathesis sau bucuriile simple*
- 1936 - *Concepte deschise în istoria filosofiei la Descartes, Leibniz și Kant*
- 1937 - *De caelo*
- 1940 - *Schiță pentru istoria lui cum e cu puțință ceva nou*
- 1943 - *Două introduceri cu o trecere spre idealism. Cu traducerea primei introduceri kantiene a Criticii Judecării*
- 1944 - *Pagini despre sufletul românesc*
- 1944 - *Jurnal filosofic*
- 1946 - *Fenomenologia spiritului de GWF Hegel istorisită de Constantin Noica*
- 1969 - *Douăzeci și șapte de trepte ale realului*
- 1969 - *Platon: Lysis (cu un eseu despre înțelesul grec al dragostei de oameni și lucruri)*
- 1970 - *Rostirea filosofică românească*
- 1973 - *Creație și frumos în rostirea românească*
- 1975 - *Eminescu sau gânduri despre omul deplin al culturii românești*
- 1975 - *Despărțirea de Goethe*
- 1978 - *Sentimental românesc al ființei*
- 1978 - *Spiritul românesc la cumpătul vremii. Șase maladii ale spiritului contemporan*
- 1980 - *Povestiri despre om, după o carte a lui Hegel: Fenomenologia spiritului*
- 1981 - *Devenirea într-o ființă*, vol. I: Incercarea asupra filosofiei tradiționale; vol. II: Tratat de ontologie
- 1984 - *Trei introduceri la devenirea într-o ființă*
- 1986 - *Scrisori despre logica lui Hermes*
- 1988 - *De Dignitate Europae*
- 1990 - *Jurnal de idei*
- 1990 - *Rugați-vă pentru fratele Alexandru*
- 1992 - *Simptomi introducere la bunătatea timpului nostru*
- 1992 - *Introducere la miracolul eminescian*
- 1997 - *Manuscrisele de la Câmpulung*
- 1998 - *Echilibrul spiritual. Studii și eseuri (1929-1947)*

publicistică

- 1994 - *Semnele Minervei*
- 1996 - *Între suflet și spirit*
- 2003 - *Moartea omului - le mâine*
- 2007 - *Despre...*

